

บทละครเสภา

ตอน *

๑๒ มี.ค. ๒๕๒๒

กษัตริย์

ขุนแผนลวณทอง

(ประพันธ์อักษร ประชุมตามเค้าเสภาโบราณ)

โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ

ร.ศ. ๑๒๘

ขุนช้างขุนแผน

บทละครเสภา

ตอน

ขุนแผนลี้ภัยทอง

(ประเพณีรัฐอักษร ประชุมตามเค้าเสภาโบราณ)

โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ

ร.ศ. ๑๒๘

เลขห้อง

895.9112

เลขหมู่

9521 ๗๗

เลขทะเบียน

ม. ๑๑๖๕๖๔

ว. ๕๑๔

บทละคร เล่าภา

ตอน ชุน แผน ถัก วันทอง

(ประพันธ์อักษร ประชุมตามเค้าเล่าโบราณ)

ชุดที่ ๑ (คิดความหลัง) ฉาก หน้าเรือน ชุน แผน
เพ็ญราตรี ตัว ละคร มี ชุน แผน กับ ชายเถื่อน บ่าว

(ขับ) ๑ คราวนั้น ชุน แผน แค้น คักดา เลื่อง ชื่อ
ถือชานากหา ต้อง แค้น ชอกช้า ตำบาก พราก ดาว
ทอง หมก มุ่น ชุน ช้อง หมอง กรรมด ชำใช้ ไทย
ดาว ลาว ๆ ลว ๆ ไม่เหลาะแหละ เด่น ด้วย ให้ สืบ สัน
นอนเดียว เบียดว อรุณ อดคำ หัน แค้น คับ อับ จน
ทรม ทรมาย ตัว ไม่ใช่ ใจ สัน ตกรัน ตกร้อ เยือก
ระยือมือใจ มิใคร หาย นอน กดาง คืบ ดิ้น แค้น
แสน เสียดาย พลิก กัดบ กระดืบ กระส่าย รคาย เคือง
(เอง) ไ้อ้อกเอ๋ย มิควร เคย จะ จาก นั้ง สง สาร์

หองเยือกเย็นไม่เป็นเรื่อง ไม่มีใครดูแต่มีแต่
 เบื้อง จะเสียเฟื่องเป็นดังรายถึงแรง (ขับ)
 ดูเหว้าแว่วแจ้วเสียงดังน้อย อดใจน้อยเดือน
 แฉ่มแฉ่มแสง สว่างแว้งเชิงสวน หวดคตางแคลง
 ดยดแล้ง ยุ่งจิตรคติน้อยใจ เไรไร หวัง ร้อง ร่ม รำ
 บนต้นจำปา ดอกออกแล้ว พายรำเพยเชยกลิ่น
 กระจายไป รวย รุศสุมาโดยดของ นวด หอม
 มณฑาทมหาหงษ์ ประยง แยม ยิสัน แฉ่ม สาย หยุต
 สุก หอม หวด ชงโคโยทกาแกมถาดวน โสย
 ชวนกลิ่น แก้วกรณิกา มติวัน พันกิ่ง พิกุล กะถิน
 หอม ประทินกลิ่น กตาย คตัยบุหงา เหมือนกลิ่น น้อย
 วันทอง พี่ขึ้นชีวา หวดคตขึ้น มาอนาถใน ๗ ๑๖ คำ
 (ขับเอง) ๑ โอ้อว้ากรรมทำไว้ในหนอ มา
 เกิดก่อวิปริต บิดไม่ไหว ชัน คบมิตร ผิดเพื่อนไม่
 เหมือนใคร เห็น หย่อนให้แล้ว ก็เหม็นหมองทำ

๓
 แสบ แสบ แสบใจ อ้ายขุนช้าง ใจ กระต้าง หมีนเด่น
 ไม่เป็นคำ ซึ่งวันทองน้องได้อ้ายใจดำ แต่สักคำ
 มิได้ทำให้เคืองใจ มิหน้าซู้เพททุดยแยง เสียค
 แหง ดาวทอง มันทำได้ ไม่แก้แค้น ก็แค้นคั่ง บัดโดย
 เขอไร ยิ่งรักยิ่งหักราน ศุภาสิต ตีชิต คำโบราณ แต่ง
 แม้นใคร แข้งให้แข็ง เข้าต่อต้าน ต่อใคร ชื่อ ๆ ต่อ
 จน วายปรมาณ นี่ มัน พาดเพื่อน ผิด ประเพณี ตาม
 กรรมจะ รยำ ด้วย อาญา ตาย ตาม หน้า เป็น โฉน
 ให้รู้ ที่ ให้เขาถือ ว่า กุชาญ ทหาร ดี พรุ่ง นี้ กู จะ
 ไป เมือง สุพรรณ ขอ ผ่า หก ถก หัว อ้าย ตัว ห่า
 เอา ให้ ส่า ส้ม แค้น กู แม่น มัน ดัก วันทอง เพื่อน ยาก
 เสีย จาก มัน (ขับ) คิด ๆ แล้ว ก็ ขึ้น อูรา ถถาน
 พดุง ๆ เมื่อ ไห้ จะ รุ่ง จะ วัฒไป เดียว บีก ๆ นึก ใน
 ใจ พดุง พดำน เสียง ไก่ ชน เอ๊ก อีเอ๊ก วิเวก สู่ ทาน
 ยิ่ง รำคาญ แค้น คิด ถึง ความ ใน ฯ ๑๔ คำ เจรจา

(ร้อง หุ่่ม) ๑ สว่าง แลว้แผ่ว ๆ อุราต์ยะของ ถึง
วันทอง ท่วม ทรวง สุดหน่วงนึ่ง ต้องไป หา ตาแม่บอก
แต่จริง กราบทำวัก วอนง้อขอคิดพร คิดแล้ว
ซุนแผน แก่วน เตะไซ ช่วยยิ๊ปป้าตบ บ่าคว้ามัด ลั่น

๕

กวัดไกวไม้ทาว ถือ มือ บอน ช่อน ๆ แค้น ชน ช้าง

ย่าง จาก เรือน ๗ ๔ คำ เพลง ดั่ง

เปิด ม่าน ครัว หนึ่ง

ฉาก เปลี่ยน เป็น หน้า เรือน ทอง ประศรี ตัว ทร

มี บ่าว คั่น นอก ทอง ประศรี ออก มา เรียก บ่าว

ไพร่ เร่ง คัก บาดร กำชับ ส่ง สำรับ พระ ให้ ไป ณาไป

ไร่มะแบ้ง ทำขนม ขาย ชน แฉน มาถึง เหลือบ เห็น

(ขับ) ๑ ทอง ประศรี คำ มาก ยก ด่าง แหวน

(เอง) โอ้ พ่อ แฉน ของ แม่ จะไปไหน คั่น แต่ เซ้า

ฉิด เพศ พ่อ มาโย ฤทธา ราช การ ท่าน จะใช้ ให้ ไป ทัพ

ฤทธา เคราะห์ ดี มี ชั่ว ขอ ถาว ทอง จะ สรรบ ช้อง พัน

โทษ โปรด ให้ กลับ ไป เกิด ไป พ่อ ไป เร่ง ไป รับ ถ้า

พบ พาน ปาก กระจับ สำเภา มา จง ช้อ ฝาก แม่ ตัก ใบ

จะได้ หมด เป็น ของ ฝาก คน แก่ ให้ แม่ เกิด หนา

ไป ทั้ง ที่ ถึง ศรี อยู่ ทธา เอ่ แม่ ว่า ยัง ใจ บั้ง โกรธ ช้าง โค

ฤๅพอได้เมื่องามใคร ตาม มา ตูสั ถาม ก็ไม่ว่าทำ
หน้าใหม่ ฤๅเกิดเหตุเภท พาด ประการใด ออกใจ
รักๆแม่รำคาญ ฯ ๘ คำ เจรจา

(ขับ) ๑ ครานี้ ชุนแผน แค้นสุภาพ กับ
กราบมารดาแล้ว ว่าชาน (เอง) แต่ดูเจ็บใจมา
นั้นชานาน ดูเหลือทนเหลือทน จึงต้อง มา
กราบตาแม่แกเผ็ดอายชุนช้าง ให้สิ้นอย่างสาสม
แก่น้ำหน้า ซึ่งวันทองของถูกผูกเวร ถ้าตาม
มาแล้วจะ พันไม้พรวน พรวน ฯ ๔ คำ เจรจา

(ขับ) ๑ ทองประศรีที่ขังตลิ่งจ้อง ชนดู
ชนพองผิวหน้าตาถดิ่ง พังดูไม่ถูกอารมณ์แทบ
ล้มตึง หน้าบึ้งบ่นอีกอีกแกหนักใจ (เอง) คิด
อะไรหนีไม่คิดผิดแท้ๆ จงเชื่อแม่ใคร่ครวญหาควร
ไม่ แม่รังเกียจเกลียดมัน อ้อจรรไร สิ้นใครแล้ว
ฤๅในกรุงนี้ แม้นงามรูปงามใจแม่ไม่ห้าม ควร

ตามแต่ก็ ตามให้ต้องที่ มิควร ตาม ก็อย่าตาม
 ความมืด อื่นนั้นมันไม่หน้าจะติดตาม วันทอง
 หมองมัน เหมือนแหวนเพชร แตกเมื่อกะจายกัน
 เป็นดังตาม จะผูกเรือนที่ไม่รับกับเรือนงาม
 จะเกิดถ้อยร้อยความตามกวนใจ ๓ ๘ คำ เจรจา

(ขับ) ๑ ชุณแผนแคน คอบ หมอบ ก้มหน้า (เอง)
 แม้ว่าถูกเที่ยงหาเถียงไม่ จะว่าชั่วก็ชั่วทุกชั่วไป
 ต่อใครใคร่ควรดู เพ็นจึงเห็นดี เมื่อเกิดหึงวันถึง
 สุปรรณพบ ยังแจ้งจบอยู่ว่าใจไม่หน่ายหนี ช่อน
 บอกความตามจริงทุกสิ่งมี ถูกเสียที่ถือโกรธ
 เอาโทษโทษ ถึงแค้นรักเจ้าผู้หักใจตัดถูก หนี
 ไปผูกคอตายไม่วายโทษ สดบแน่นแก่พื้นดินน้อย
 รบมโอบรอบซำรกำใจ ถึงกระนั้นก็ยังมันไมตรี
 หลั่ง จะชิงชิงเฉยดูหาเป็นไม ด้ายทองบอก
 ตามจริงทุกสิ่งไป ชื่อนั้นถูกไม่รแวงคิด มีดาวทอง

น้องนอนอยู่ในห้อง ทั้งวันทอง หดง บัดม ล้ม ล้ม
 มันเข้าแก้ง พรากเมยให้เสียมิตร ขอลองฤทธิ์ให้
 เห็นฝีมือกัน เชิญแม่ช่วยไซให้ถูกรัก โปรด
 อย่าทักอย่าท้วงอย่าห่วงงกัน ถูกรู้ชอบรู้ผิด
 พอคิดทัน ไม่เสียชั้นเชิงดอกนะอย่าพะวง ฯ
 ๑๒ คำ เจริญ

(ขับ) ๑ ท้องประศรัอีกอีกทั้งรักทั้งเกรง
 (เอง) ก็ตามเพลงตามใจไม่ประสงค์ จงเรื่องฤทธิ์
 สิทธิครูอยู่คง คิดโตจงสมคิตผิดอย่าทำ จงไป
 พบวันทองโปรดดองด้วย มิต้องบวญการลำบาก
 ถลากถล้า อย่าหลงเดห์เด้นให้หะถูกระดุกจะคำ
 แต่พอสำเริงก็กดับอย่าอับจน ฯ ๔ คำ เจริญ

(ร้องข้างประธานงา) ๑ ชุนแผนแสนสุภาพ
 กราบท้าวแม่ ยิ้มแต่รับพรสถาผล กำเวบจิตร

๙
คิดเห็น เป็น มงคล

ดม กรรมด ภาแม่แ้ว มา ๗

๒ คำ เพดง เร็ว

บิต ม่าน ครัว หนึ่ง

ฉากเปลี่ยน เป็น หน้า หอ พระ บ้าน ชุน แผลน ตัว

ดคร มี บาว จัด เครื่อง แต่ง ตัว ชุน แผลน เข้า มา ใน

เพดง เร็ว จุด รูป เทียน บูชา

(ร้อง สระบุหรง) ๑ จุด รูป เทียน บูชา พระนารายณ์

ด้าทชยาย มนต์เอกเศก คากา ดง หิน ฝน จันท์น้ำมัน

ทา ใคร เห็น กายา เป็น ยวนใจ ๗ ๒ คำ ด้าธุ การ

(ร้อง ดง ดรง มอญ) ๑ นุ่ง ยก อย่าง ดี ศรี ด้อด

เข้ม ขัด คัด หัว เพชร เม็ดใหญ่ เครื่อง รวง แววน คอ

กัน ดัรพระไทย เลื้อย ขัน ใน ดง อาคม ถม เลข ยัญ

เลื้อย นอก ดอก ช่อ อดุ ทอง กระพอง พับ เจียรบาท

คาค มัน ด้าย ถัก พระ พิรอด สดุด พัน ตั้งวาด วัด

วาว ะวัน ประดับ พราย จับ ประเจียด ประจุ ประจง

โพก ไค้มหาสิทธิโชค อาภอค ผาย จบจับฟ้าพัน
 ชน ยืนกราย บ่ายเฉียงผ่ หดวง กาสะไทย ฯ ๖ คำ
 มหาไชย รั้ว ล้ามตา

(ร้อง ดมิง ทอง มอญ) ๑ เรียกภูตพราย มา
 ร่ายสัจจ์ ถ่อม เพี้ยกพร้อม สพรบพร อยู่ได้
 ได้ถูกขบึกบาทยาตรไป ตั้งเตชามหาไชยไว้ทง ฯ
 ๒ คำ กราวโน

ปิดม่าน

ชุดที่ ๒ (ร้อง พลายคนอง) ฉากในบ้าน ชุนข้าง
 เห็น บนเรือน แด่ถานบ้าน ตัวตกร มี บ่าวไพร่ ชุน
 ข้าง นั้ง ยามตามไฟ หุง เข้าดำเข้า กินเหต้าแด่ถ่น
 หัวกัน อยู่ครึกครื้น ชุนแผน ชี ศรี หมอก ออกใน
 เชิดฉิ่ง

(ขับ) ๑ ครานี้ ชุนแผน แค้น ชังค์ ขับม้าตัด
 ถัดป่ามาไม่เค ผ่าน ห้วยโรง โป่งกีนร ตรยาง ฯ

หัก หนอง ถ่าน ชาร ตเชคเนใจ พัน หนอง ถ่าน บ้าน
 พลับไม่ยบ ยี่ มา กระท่ง บ้าน ชน ช้าง ห้างวัวใหญ่
 เห็น ผู้คน ถิ่น หลามตามไฟ ราว กระโน จวน เจ้าพระยา
 เมือง โฉน จาก ม้า เค็ก หย้า บ่อน ศรั หมดก ให้ คชย
 ซอก ศาตา โงโรง กระเคื่อง เรียก โหง พราย กราย
 ตาม ฉาบ ชำ เคื่อง ย่อง เขื่อง เหยาะ เหย่า เข้า มา ฯ
 ๖ คำ เต็มอ

(ร้อง เชื้อ) ๑ เทิด หัก ถัง สัตยาศิษฐาน (เอง)
 ข้า จะ ผลิต ชน ช้าง อมิตร วิทยา คลัง ผู้หญิง ชิง
 วันทอง ของ ข้า มา ผิดะ ข้า เลี้ย สัตยวิบัติ มิตร จง
 อย่า ส้ม เจตนา พยาบาท ที่ ข้า มาท หมาย ผลิต คน
 ทุจริต (ถู กู่) จับ ฟา พน ยัน เขมม เฟ่ง พินิจ เมฆ
 ฉาย ขึ้น จิตร ประจบ ไชย ฯ ๔ คำ

(ร้อง กระบอ) ๑ ร่าย มนต์ มหา สกต บริกรรม
 ปราย เข้า สาร ดาด ข้า กระหน้าใหญ่ ทั้ง มนาค ชาม

เรือน ๑ เกือบ ฟัด ผู้คน หลบหนี รน นอน ฯ

๒ คำ รั้ว เพ่ง ตั้ง

(ขับ) ๑ จะกล่าวถึง พวกพราย นายขุนช้าง
ห้านาง ขึ้น รุ่ง รุ่ง ออก ว่อน เห็นสัตว์ รุ่ง มาทำ
กะตำรว ก่อเดือดร้อน กลียุค รุก รำคาญ ต่างโอด
เค้น แผ่น โชน โชน คว้าด กอบทราย สาดดิน ทั้งวิ่ง
ออก ผ่น บ้าง แหก ออก หัว ต้อง แต่ง กระหย่ง ทยาน
แถบ ดัน หนองหม่น ให้ ถาน กัด ฯ ๔ คำ รั้ว

(ขับ) ๑ ฝ่ายว่า พวกพราย นายขุนแผน ทิ้ง
ถื่นได้ คยิก โชน จิก หัว ฟาด ต่ำ แยะ ครุ ตื่น นัว
มิใช่ ชั่ว แข็ง ต่อ แข็ง แรง ณรงค์ ฯ ๒ คำ เชิด

(ขับ) ๑ ครานั้น ขุนแผน แก้วน เดชะ เห็น โหง
พรายไม่ ชนะ ทน ประสงค์ โบก ฟ้า พัน ขับ ปี่ ตา จุก
อาจ ทนง เค็ก เข้า ดาร ชัด ตั้ง ให้ เสื่อม แรง ชั่ว แก่ ห่อ
เข้า หอม ที่ ย่อม วาน เหลือง หวาน ต้อง ปวด ตึง กรวด

แข่ง ภูต พรายตกาย เลี้ยง เบี่ยง ตบวง เจ้าเพ็ญ
แฝงเงาบัง พัง คารม ฯ ๔ คำ รั้ว

(ขับ) ๑ ฝ่ายพวงนาง พรายนายขุน ข้าง ปวด
หัว ๕ ๕ คาง คาง ขรม เห็น หนุ่น น้อยเล่นหน้า
นิยม มีอาคมขลัง จิตมหัศจรรย์ ต่าง แกล้งแปลง
ตนเป็นคน ด้วย ตัวดำรอย ได้ให้ดูรางคนาง ตัวรศ
ขม้ายเกิดเดิน เมียง เรียงกัน ทำหัน ๆ รั้ว รั้ว
แหว ฯ ๔ คำ ตรี รั้ว

(ร้อง ค่อยมือ) ๑ เดี่ยวเดิน ๆ เม็ด ๆ เดี่ยวถอย
หลัง จนกระทั่ง กระทบ กาย ขุน พลายแก้ว คม ค้อน
ย้อนถาม (เอง) ทำความ แล้ว ไคร นิหนากด้าแก้ว
มาขวางทาง ฯ ๒ คำ เจรจา

(ขับ) ๑ ครานี้ขุนแผน แค้น เดี่ยว รั้ว
เทียว พรายแปลง แกล้ง มา ขวาง ยน กระหึ่ม ยัน
พรายพิปวาย พดาง (เอง) ฉิ ฉะ นาง บุญ นึก หนา

พี่ มาพบ พี่ มิใช่ ชาย พาด ดันตาม ชั่ว พี่ และ ผัว
 เจ้าวันทอง ปอง ประจบ แม่พราย ดาว ชั่ว น้อง ก้อง
 กระทบ สุด จะ หลบ ถีบ หน้า จิ้ง มาเยื่อน อ้าย ชุน
 ช้าง ดัง ฅน มิตร หาญ หัก แย่ง เมีย รัก แล้ว มิ หน้า
 ชั่ว แก่ง เพื่อน เมีย อีก คน ฅน พรากไป จาก เวื่อน
 โยย พี่ ฅน ใจ รัก จิ้ง จำ บิน เอนดู ด้วย ชั่ว เบ็ด
 ประคี่ให้ จะ ขอบ ใจ ให้ ของ เจ้า ปอง ดั้น (ขับ)
 พุด โดม เถา เป้า มนต์ ให้ ยืน ยืน (เอง) มากิน หมาก
 คน ณะ คำ ย่า อ้า พราง ๗ ๘ คำ เจริญ

(ขับ) ๑ นาง พราย ไต่ ฟัง ชุน แผน ว่า ทำ เม็ด
 หน้า เพียม แฝง ตแคง ช้าง ยม เวื่อน เบื่อน คอบ เพื่อ
 ความ พดาง (เอง) พ่อ ชุน ช้าง ท่าน ไต่ เติง บำรุง มา
 ถึง ท่าน ฅน มิควร คิด ถ้อ พดอ พดอย มากถ้าว ถ้อย
 ถรบ ประมาท ประกาศ คำ ว่า รัก พราย ขยาย ขบวน
 ถ้วน มารยา มัน เกิน หน้า นก เห็น ไม่ เบ็น การ ชุน

ข้าง เลียง ข้ามาติด ที่ ควรว ที่ ทดแทน พระคุณ ท่าน
 ขึ้นไห้หลง พะวง รักจน ตักทาน ไม่ซ้ำ นาน อีกสัก
 ครู่ รู้ตัวนี้ ก็ ท่าน ก็ไม่ขัด ดัน จน พราย มาก มาย
 ตาม พรู เรา รู้ คึก แรก ๆ รัก จัก รำพรรณ ให้ ครั้น ครึก
 เหลือ ดึก แล้ว หนอ ถม ถนาคใจ (แผน) พุทโธ เจ้า
 เฒ่า แต่ จะ แสงอน เป็น คน ฤา จะ ช้อน จะ ชมได้
 ถึง แดน รัก จะ รู้จัก ทำอะไร เห็น แต่ หน้า อาไฉย
 เล่น รวย ๆ แม่น แม่พราย กลาย เป็น คน ถึง จน ยาก
 จะ ขอฝาก รัก บ้าง แก่ นาง ด้วย นี่ ชุนแผน เป็น มนุษย์
 เห็น สุดช่วย เพียง บุญช่วย ให้ แม่พราย กลาย เป็น คน
 (ขับ) พุด พดาง ยิ้ม ย่าง เข้า กอดรัด นาง พราย ดับ
 คว่า หาย เป็น หลาย หน หยอก ถม ชม เสง่า เข้า ชน ๆ
 อาราม ปลื้ม ถม คน พิกัด จริง ฯ ๑๔ คำ เพื่อง ชิง
 (ขับ) ๑ กุมาร ทอง มอง เขม้น เห็น พ่อแผน
 ถถึง แดน ฤทธิ ดำพอง คนอง หญิง โดด ออก มา (เอง)

ข้าคุณพ่อขอทวง ดึง มาหลง ถึงโศกผืนใดอย่างไร ฯ

๒ คำ เจริญ

(ขับ) ๑ ชุนแผน พังกุมาร ทองร้อง (เอง) ฉึๆ
ให้สิดี้นักหนาหาไม่ได้ พ่อคนอง ดองเย้ามัน
เอาใจ หมายถึงให้ช่วยชีวิตวันทอง (ร้อง พรหมณ์
ตัดน้ำเต้า) พุดพดางทางซัดเข้าดาร์ บราว นาง
มีด้าจ ถอย กระถก ดยค ดยของ หลบ กาย หาย หน้าไม่
กล้ามอง กุมาร ทอง จูง พ่อ เดิน คดอ มา ผู้คน ต้อง
มนต์ มหา ถักดัก หลบ หมด เงียบ เหงาเหมือน เข้า บา
ย่างเหยียบคัน บรรได ข้าง ซ้าย คา ข้ามฝาผนัง นอก
ชาน ทยาน ยืน ฯ ๔ คำ เพลงฉิ่ง

ปิด ม่าน

ชุดที่ ๓ (เข้าห้อง แก้ว กิริยา) ฉากใน ห้อง รบียง
นาง แก้ว กิริยา อยู่ ตัว ถกร มี เจ้า ของ ห้อง นอน หลับ

(ขับ) ๑ คราวนั้น ชุนแผน แค้น ดักท่า น ได้ นอก

ซานตรงมาหน้าเรือนใหญ่ เห็นห้องเตียง ระเบียบ
กันเป็นชั้นใน เดี๋ยวตามบ้านไซ้เข้าไป ตูฯ ๒ คำ วิ

(ขับ) ๑ ค่อยๆ ย่อง มองหาเจ้าของห้อง
หยุดยืน ตรงนั่งพัก อยู่สักครู่ เห็น มั่ง ลงตรงเข้า
เล็กเวกประศุ ค่อยๆ ปรืดดังแด (เอง) อ้อ
แน่ใคร เจ้าร่าง น้อยนอน นั่งบนเตียงต่ำ คม ขำ
โถม แฉล้มแจ่มได้ คิวคาง บาง งอนอ่อนนถไม
ริมไร เรียบรับประดับ ฝมเพอย เฝอยประดง
จน บ่า งอน ปลายเกษาตุ้มศรี ที่นอน น้อย
นำนอน ขอนเข้าที่ ทั้งหมอน มีข้างคู่ ประคองเคียง
กระจากแจ่ม จักรอง คั่นช่อง น้อย ไม่ลดรอย ช่นงา
งามเกลี้ยง ฉากบัง จิตตงไว ขางเคียง เคียง ตัง
ตั้ง เรียงใน ห้อง น้อย ห้อง แคม อดล้าห้ แอบไม้ แอ อัด
รู้จักจัดเครื่อง เรือนไว้ ใช้ลดรอย ทั้งกระโถน ช่น

น้ำแดงออก ดอย ถ้วน น้อย ๆ น้ำผสมดื่มกับคน
 น้ำดังได้ยนี้มิใช่เจ้าวันทอง ฤๅ พี่น้อง นึก แห่ง
 แคลง ดงน ท่วง ที่ก็มีใช่เป็นคน จน เครื่อง กิน
 ก็พิกัดเห็นผิดนัก ฤๅจะเป็น เมียน้อย อ้าย ชุน ช้าง
 ไปไม่วาง ห้อง อยู่ให้ชูศักดิ์ พิศระหัด หน้า นวด
 ควร จะรัก ถูกชาย ชม คง จะรักให้ นวด คตาย (ขับ)
 ทำลึง ดึง อิง แอบแนบน้อง และต้อง เต่าผสมดื่ม
 หมายถึง เอน อิง ฟิง ทับ แล้วขับ พราย ชั่วร้าย มนต์
 ถดวยให้ถาไนใจ ฯ ๑๖ คำ รวด

(ขับ) ๑ ครานั้น นางแก้วกิริยา นิตราวงษ์
 หลับไหลด สดั่ง ดั้นด้น ออก ตกใจ (เอง) เอ๋ยใคร ๆ
 หนอน่าอัศจรรย์ (ขับ) นึก ๆ จะร้องให้กอง เวื่อน
 สดกตื้นเอน อารมณ์เรรวนแล้ว พรัน ถอย กระถด ถด
 ลง จากเตี้ยง พถัน เห็น คมสัน ระบุกายใช้ ชาย ทราม
 แฝง หน้านึ่ง นึก อยู่ใน ฉาก ขยับ ปากคิด ๆ แล้วเข็ด

ขาม ครั้น นิ่ง อยู่ไหน จะรู้ ถึง ข้อ ความ แสง ขึ้น
 อารมณ์ ถามไปทันที (เอง) ท่านเจ้าข้าฉัน จะว่า
 อย่าว่า พ่อ คือใคร หนอ หดง ชดำมาถึงนี้ ผิด บาง
 ลำออง เขี่ยม เขี่ยม ผู้ ต่ กิริยา พาที่ใช่ คน พาต ๗ ๘ คำ

(ขับ) ๑ ครานั้น ชน แฉ่น แฉ่น เจ้า ชู ชิงก
 ดูข้าง เคียง ณะ เคียง หวาน พุดแจ้ว ๆ แจ้วดัง ฟัง
 ลำราญ (เอง) พี่นะ ฤา คือ ทหาร ชาญเตชะ พระเป็น
 เจ้าโปรด เกลาตั้ง ประทาน เป็น ชน แฉ่น แฉ่น ดัทาน
 ว่าด้าน บ่า คิดถึง เจ้าวันทอง จึง ต้อง มา ชนข้าง
 กัด้า หัก โหม มา โถม เคียง พี่เป็น มิตร ควร ฤา คิด
 ช่มเหง ทำ มัน ผิด เมีย เลียน น้ำ ดับถ เมียง พี่คิด
 ว่า วันทอง เมื่อ มอง เมียง ต่อ นิ่ง เคียง ดง จึง รู้ ว่า
 ผิด ตัว ไม่ แปร ผิด กัน ลัก นิด เคย หนะ นื่อง พี่
 คิด ว่า วันทอง ต้อง เสีย ตัว ได้ ถัก รุบ รุบ เจ้า เพราะ
 เมามัว ไข่มิก ลัก ถ่วง เกิน อย่า โกรธา ขอ อภัย

เดียมมิใช่เจ้าวันทอง นิจจา น้อง อย่าสันทัน เมต หน้า
 เจ้า เป็น อไร กัน ฉนั้น ดังกา จ้ง มา อยู่เคหา ของ ชุน
 ข้าง ๗ ๑๐ คำ เจริญ

(ฉบับ) ๑ ครานี้ นาง แก้ว กิริยา เดินหา หิ้ง
 นึก อาง ขนาง (เอง) ชุนแผน แม่นใจ จ้งไม่ พราง
 แบบบาง น้อยๆ หน้าเอนดู แซ่ม ซ้อย กิริยา น่ารักใคร
 เป็นไฉน หนอ วันทอง จ้ง ทัง คู้ เรื่อง ฤทธิ ประสิทธิ์
 ประดาท ครุ ถึง ชุน ข้าง จะ สู้ ก็ เสีย ตัว เทียว
 เดิน ทุก ห้อง คนอง ฤทธิ คิดๆ ขน พอง สยง หัว
 คร้ามๆ ขาม จิตร สดุ้ง กัด นี่ ผัว วันทอง แล้ว แน่ใจ
 ครั้น จะ ไม่ บอก ความ ที่ ถาม มา แค้น ชุน มาก ก็ จะ
 ชุน หมุนได้ จะ สู้รบ หลบ พน ได้ กลใด จะ พดอย
 เดียว เบี้ยว ไป ปล่อย ตม (ฉบับ) คิดแล้ว ตอบ ว่า (เอง)
 หะ หน้า หัว มา หลง ตัว หลง ห้อง ไม่ เห็น ส้ม แค้น
 นึก ที่ มา ถัก มา ถอบ ขม มา ยก ยอ ให้ นิยม เหมือน

เยี่ยมกัน เค้าเคยๆ จะต่อให้คืนสูง ไม่ใช่ยุ่ง
 คอกจะ ย้อมไม่เห็น หนึ่ หึง ห้อยๆ จะแข่งแข่ง
 พระจันทร์ อย่า บิน น้ำให้ หดง ค้างเงา ฉนั้น เป็น
 ทาษ ชาติไพร่ ไร่วันทอง ดุแต่ ห้อง น้อง นอน เกิด
 หนาเจ้า มีใช้ที่ เจาะจง อย่า หดง เคา ข่าเจ้า
 ถูกท่าน สุโขไทย ท่าน บิดาค้อง จำ คกดำมาก จึง
 ขายฝากไว้กะ ท่าน บ้าน ไร่ใหญ่ เป็น เงิน ตราดิบ ห้า
 บิดาเอาไป ตัวน้องใช้ ชื่อ แก้ว กิริยา ตัวเป็น
 ไทย อย่าเอาใจ มา คบ ทาษ ฉนั้นไม่อาจ เลื่อม หนึ่ง
 เล่มขอ หน้า ที่โกรธ แค้น แทนกัน แต่ก่อน มา ก็ แก้ว
 แค้น ตาม ประดา ท่าน ผู้ ตี (แผน) น้อยๆ พุดจา
 ช่าง น่ารัก เสนาะ นึก ถ้อยคำ ช่าง เลียดดี บีม จะ
 กัดขึ้น ใจใน วจี ดั่งดาร์ ด้วยยังไม่มี ค่ ภิรมย์
 แม้น ขายใดได้ อยู่ เป็น ค่ ครอบ จะ แนบ น้อง เขย ชาติ
 สนิท สนม พี่ จะ อยู่ คู่ รัก ไม่ แรม รณ มีใช้ ถม

ดวง น้อย อย่าหมองใจ อย่าว่าแต่เจ้า ยาก อยู่ดิ้น हा
ถึง हा ซึ่ง พี่ ก็หา มาช่วยได้ บุญ หลัง ได้สร้าง มา
ปางใด เพินให้จำเพาะ พบ ประสพ นาง (ขับ)
พูด พดาง อิง แอบ แอบ ซัด (เอง) ปลื้ม จิตร อย่า
ด้เห็น เม็ด หมาง (ขับ) แก่ ห่อ เงิน มอบ แล้ว ปลอบ
พดาง (เอง) อย่า รคาง เคืองใจ ได้เอนดู ๗ ๒๒ คำ
เจรจา

(ขับ) ๑ ครานี้ นาง แก้ว กิริยา เม็ด หน้า
ส่อน ชบ หดบ อยู่ บัด บ้อง มีให้ของ เจ้า ชม ชู (เอง)
รู้แล้ว ว่า รัก ว่า ปราณี เงิน ทอง ของ เกวียน จะ โยก
ให้ฉัน ขอบใจ บุญคุณ เหนือ เกษี ยัง คิด คำ
บิดา เป็น ราคี ท่าน ปราณี ข้า สัก สาระ พรพรรณ ถึง
ยาก จน ก็ให้ฉัน เสี่ยง มจิตร อย่า พดั่ง ผิด เพื่อ ผัว
มัว กระคัด รัก หลัง รวง โพย ซึ่ง โบาย วัน แม่น มัน
รับ สัตย์ ต่อ บิดา ถ้า ท่าน รักฉัน ตลอด ไม่ ทอดทิ้ง

อย่าด่วนชิง เชิญตให้งาม หน้า อย่าให้น้อง หมอง
 สัตย์ที่ สัตย์ญา เชิญโปรดว่าแก่คุณ พ่อแต่ พ่อควร
 ท่าน รักใช้ฉันไม่รัก คอบ จะรัก ลอบ เล่น ชัดเกิน
 ด่วน ฉัน รัก ตัว กตัว อาย เสีย ดาย นวด โปรด
 อย่ากวน กอด ผลัก ฉัน นักเลง (แผน) น้องเอ๋ย
 เพราะ น้อย ฤ ถ้อยคำ หวาน น้าจริง แล้วแม่แก้ว
 เอ๋ย เจ้าเนื้อหอม พร้อม ชื่นดัง อบเชย เงยหน้า
 มาจะว่าไม่อำพราง (ร้องพม่าเห่เอง) ได้ชมชัดสนิท
 นาง อย่างนี้แล้ว ขอเชิญ แก้ว กิรียา เมศดา บ้าง
 พี่ขอ มอบ เล่นให้ไว้อย่าให้ค้าง อย่ารคาง ชื่น ช้อง
 เถย น้อง รัก ถ้าพี่ดวง หลอกน้องให้ หมอง สัตย์
 จง วิบัติ เกิดเชิญเห็น ประจักษ์ (ร้อง) พดาง เป็ดอง
 เครื่อง คาค พาดพนัก อุ่ม นาง วาง ตกเจ้าผลัก ชงษ์ ฯ

๑๖ คำ โคม

บีดม่าน ครัวหนึ่ง

(รับ) ๑ ครานั้นนางแก้วกิริยา เสน่หาปลื้ม
 ใจไหดหลง ความรัก ชัก รทวยงวยงง เอน แอบ
 ช้อนลง ด้วยความรัก ดัน ช้อน แล้ว ถอนใจใหญ่
 น้ำตาไหล ซก ๆ ตก ลง ตก แค้นใจที่ มาได้ ชุ่มเหง
 นึก แล้ว จะ ถักวันทอง ท่อง เทียวไป (เอง) ตัว ท่าน
 จะ ดำราญ ระริก ระริน อี คนอื่น จะให้ คอย อยู่ เป็น
 ไร เพติน ป้า พ่อ จะ มา เมื่อ ปีไร ชุน ช้าง ก็ จะ
 ได้ พา โด ตี ท่าน จะ มา เข้า หา กัน ต่าง หาก กรรม
 วิบาก ผิด ห้อง ไม่ ต้อง ที่ มิควร ตัว ชั่ว ชั่ว มา ราคี
 (รับ) ทำ ที่ ควัก ค้อน ด้วย งอนใจ ชุน แขน รับ ชวณู
 (เอง) อฆ่า พรัน จิตร อย่า ถ่ม คิด ความ หลง ที่ สั่ง ให้
 แค้น ส่ง ล่า ร ถู ด สุวดี จะ ขาดใจ มิขอ ถ่ม ปล่ม
 อา โดย จน วัน ตาย มิ วัน ไต วัน หนึ่ง คง ถึง ห้อง
 ประตูปสอง เกษม สุข ให้ โศก หาย ชื่น จิตร เจ้า
 จง คิด เพทุบาย คิด ถอน ถ่าย ตัว เสีย ให้ เป็น ไทย

(รับ) ฉอ้อน ออก พดาง กอด ซึ่ง แหวนเพชร ประคอง
 เช็ด น้ำตา (เอง) อย่าร้องให้ ชม แหวน แทน พดาง
 สว่างใจ (รับ) พดาง ตอดได้ นิ้ว น้อยให้นาง ชู กอด
 คอ ชลอ เลื่อน เค็ดอน จาก ห้อง ค่อย ประคอง เคียง
 ใหญ่ไปทั้ง คู่ มิใคร เวียน เอือน อาย เสียด คาย ชู
 (รับ) แม่ เอนดู ช่วย ชี้ ที่ วันทอง ฯ ๑๖ คำ

(รับ) ๑ นาง แก้ว กิริยา สดุดา โดย แสงใจ
 ชี้ แสง ตำแหน่ง ห้อง (เอง) ตรงโน้น แน่ แดไป อย่า
 เม็ด มอง ยัง อีก ดอง ชื่น ย่อง เข้า ห้อง ใน แสง
 อักถัม ตาม อร่าม เวื่อน คน เก็ดอน คอย รวง นัง
 ออก ไชว เอนดู นัง เกิด อย่าไป เกิด เป็นไร เหมือน
 หัวใจ เมีย จะ ชาติ อนาคต กลัว (แผน) เจ้า แก้ว
 กิริยา อย่า อาทรร เนื้อ ช่อน เจ้า ไม่ เคย เห็น ฤทธิ์ ผัว
 ไม่ แก้ว ถ้า ฤา จะ มา ได้ แต่ ตัว ชั่ว แล้ว จะ ละ
 วันทอง ทั้ง ชื่นใจ ไป นอน ก่อน เอะ นัง หับ ห้อง

เลี้ยงให้ มิดสนิทนี้ ^๕ อย่าร้องให้ ดี น้าว่าจริง ๆ
 นิ่ง นะ พี่ จะ เคียงไป เคียงใน (ขับ) ปล่อย พดาง วาง
 นอง แดง ย่อง เยื้อง ^๕ ข้าเดื่อง แดงวันทอง อยู่ ห้อย ไหว
 บังใบ ฉาก ถับ วาบ วับใจ ^๕ เหลือ อาโดยเหลือ ที่ จะ
 รื้อ รื้อ นาง แก้ว วัง ตาม ด้วย ความ รัก (เอง) ณะ ๆ
 จักระเห่ ดน ต้ม ด้ม เจียว หนอ ^๕ แคลง เรือน เพื่อน ตะ
 ช้าง รื้อ รื้อ ^๕ ถัด หอ เข้าไป หน้อย ก็นั่น เอง (ขับ)
 ชุน แผลน เหลียว มา เห็น หน้า แก้ว (เอง) เจ้า บอก
 แดง ไม่ พิเคราะห์ ให้ เหมาะ เหม็ง ^๕ เห็น ช้อง แดง อย่า
 ร้อง ให้ ครัน เกรง ^๕ เกรง ผิด จัง ผงะ ผงนใจ ^๕ คัก
 แดง แก้ว พี่ ยัง มี หนอน ^๕ อย่า อารมณ์ เถย หนา ข้า ไม่
 ไหว (ขับ) ว่า พดาง ย่าง เหมียง เข้า เคียงใน ปล่อย
 ให้ หนอน เหนือ ที่ หนอน น้อย ^๕ กอด ประทับ มิ ได้ หลับ
 ตง เถย หนอ ^๕ ประคอง คอ เขยอน วยด กระถก ถอย
 เห็น หลับ ๆ กลับ วยิบ กะปิบ กะปรอย ^๕ จน เหนือ

ย้อยลง แล้วมีวันนอน เห็น นางเหงาเป่าเวทวิเศษ
 ฤทธิ์ ให้สันติ สัมหลับลง กับ หมอน ดูกุเลียง
 หดักจะไปใจ รอนๆ หยุดยั้น สิ้น สักอัน ทักๆ ใจ
 (ร้อง สดายง) เห็น พดิก ตัว กัดเจ้าจะควา หา กัดบ
 มากก สัมวิให้นอนใหม่ แต่กอดแล้ว กอดเก่า เค็ด้า
 คลังไป เห็น หัดบให้ลด สัม ประตี นาง วาง นื่อง
 ย่อง ย่าง ออกจาก เคียง พดิก หมอน ข้าง เคียง
 ประคอง ข้าง ย่อง มา พัน ฟูกผูก เคื่อง ราง หึ่ง
 ย่าง ขยับ ออกนอก รบียง ฯ ๒๔ คำ เชิดฉิ่ง
 ปิด ม่าน

ชุดที่ ๔ (พาเข้าไพร) ฉากใน ห้อง นอน ขุนช้าง
 ตัว ละคร มี นาง วันทอง นั่ง บัก สักคิง ม้าจ ส้าวๆ วัช
 ขุนช้าง นั่ง เค็ด้า เค็ดีย อยู่

(ขับ) ๑ ถ่วง รাত্রี สี่ ห่ม พ้อ หน่ม ข้าง พึ่ง จะ
 สรวาง สรวา เข้ม เต็ม จมจ้วง ไม่กล้านอน ก่อน วันทอง

ดยของ ทรวง ด้วย เป็น ห่วง แม่ หัวเจ้าเผ้าพนอ แม่
 เมีย รัก บัก ตัดนั่ง ชั่ง หู ทำ ปาก ตุด พุด อ้อ แอ
 ประเจ้า ประจ้อ (เอง) งาม ที่ หนึ่ง ตัดใหม่มิใช่ยอ
 เรือง พระ ถอ อ้อไม่ใช่อไร นะ หยะ (วันทอง) สุ่มท
 โฆษ เขาต่าง หาก ยืนปากเจ้อ (ข้าง) จริง และ
 เออ สุ่มทโฆษ กระโดด ตะ (วันทอง) เวอ สรง สระ
 โนดาค บลาด ตะ หินโดด สระโดด บ่อ เพ้อตอแย ๓
 ๖ คำ เจรจา (นางเจ้าเรื่อง สุ่มทโฆษให้บัว พัง
 ชุนข้าง สอดเหลวๆ เคี้ยว ร้อง ถกร ผิดๆ ถูกๆ
 อยาก เหล้า เรียก อกรรม ช้อ เมีย ดูก็ เคยดำได้ อกรรม)
 (ขับ) ๑ ชุนข้าง ใจงุบ หงับนั่ง สับเงา ปาก
 เคี้ยว หมายก อยาก กิน เหล้าเสีย เต็ม แก่ ไม่กล้า ชด
 ดกเอา คั่น ชื่นใจ แท้ๆ ด้วย กัดว แม่เจ้า ประคุณ จะ
 ชุนเอา นัง อ้นวอน (เอง) เมื่อไร จะ นอน นาย
 วันทอง (วันทอง) ไป นอน ก่อน ทำไมต้อง มา

กวนเขา (ข้าง) นายไม่นอนข้างก็รับนั่งสืบเงา
 เพราะ อ้ายเรา รักแรงเหมือนแมงดา (วันทอง)
 รำคาญนัก บัก ดั่งไม่ถึงไหน ยังไม่ได้หา ห่ม
 ก็บ่มบ้า เอ้าเด็กที่หนุมี่หนุ่ดิดา เก็บดั่งไป
 เกอะ หวา ข้าจะนอน (ขบ) นางสาวใช้กราบไหว
 แล้ว ยกของ ไป นอกห้อง ตามสั่งตั้งแต่ก่อน
 ขุนช้างเกิดอกขาเมื่อยเคียดยื้อนอน (ข้างเอง)
 เกอะ น่านอนถา ยังตะแม่ง่วงแย้แพ้ว (วันทอง) ไม่
 หลับเนื้อหลับตัวมัวจับๆ จะนอนจะหลับหมักหมม
 อมแล้วแล้ว (ข้าง) เมื่อหัวค่ำอาบน้ำหนหนึ่งแล้ว
 ทาน้ำอบดอกแก้วกะแจะจันทร์ ๓ ๑๐ คำ เสร็จ
 (ร้องทองย่อน) ๑ มนต์ขุนแผนแดนไปถึงในห้อง
 โคมวันทอง ง่วง รงม รทม ขวัญ ขุนช้าง หาวนอน
 จริงนั้งยังพัน พอคอดกัณขึ้นเตียงก็เตียงกรน ๓
 ๒ คำ ตระนอน เพงชิง

(ฉบับ) ๑ ขุนแผนแสนคนองเข้าห้องนอน
 เคียงคั่นกัน วันทองมองกาหน เห็นม่านกันชั้น
 ในโถงเตียงบน น่ารักนักปนใหม่ทองชุด (เอง)
 ฝีมือดอเรื่อง พระดอติดโลก ถึงกาหลงทรง
 โคกกำควมสุด วาฬิ่งหนึ่งห้องสองพระนุช พระ
 ทรงเลี้ยงสายสมุทรมาเป็นดวง หวดหนึ่งถึงองค์
 พระเจ้าแม่ พระดอหน้าแดงดังแสงฝาง ตะ
 พระลักษณวัดไว้ที่ปรวรงค์ มาหานางพี่น้องสอง
 อนงค์ พระบู่เจ้าท้าวไซ้ไ้ไปแก มาดอแด
 พระดอได้เกิดหลง ถึงสวนนางพระยั้งหมาย
 กำสรตทรง บักเป็นองค์พระเพื่อน พระแพงทอง
 ลู่สวนพิศวาสสังวาศโณม พระดอโณมเสพสุข
 ประสรวสอง สองพี่เลี้ยงเคียงข้างคอยประคอง
 นางรื่นนางโรยรองบาทเรณู ช่างเป็นไ้ใจเจ้า
 วันทองเอ๋ย กระไรเลยหลงขุนช้างอย่างหมาหมู

(ฉบับ) ยิงตุ่ม่าน พล่านใจ ตังไฟวู จูจับฟ้าพัน พัน
 รยำ ดับหัน พัน ย่อยลง ร้อย ทบ พัน คตบ ม่าน
 มุ่งไม่เป็นล่า เห็นขุนช้าง กาง กอด อยู่กำยำ ทมิฬ
 คำคุเด็ด เลี้ยตาย นาง (เอง) วันทอง น้อย นื้อ นิด
 หึ่งเท่านั้น จะเคียง มันก็ไม่ถึง สัก ครั้ง ช้าง (ฉบับ)
 เจอตามจะใคร่ พาตีให้ขาด กลาง มือง้าง หัว จะ
 สับให้ฉับลง ๗ ๑๖ คำ เจริญ

(ฉบับ) ๑ กุมาร ทอง บ้อง บัด สัก ดาบ ประนม
 กราบ ขอโทษ ยิง โกรธ ส่ง ถีบ ต่อย ปะทะ ตก จาก
 เคียง ลง กุมาร ตรง ยึด ขวาง ไม่วาง มือ (เอง)
 งัด ก้อน ผ่อน พ่อ อย่า เพ้อ ฆ่า ไม่ กัดัว อาญา พระ
 เจ้าชีวิต ฤา (ฉบับ) ขุนแผน แค้น ขัด กัด กราม คำราม
 ชัด อื้อ (เอง) เออ อื้อ พ่อ ไม่ กัดัว แล้ว อาญา โสย
 มัน ทำ แก่ พ่อ เสีย พอ แรง พ่อ จะ แต่ง ออก ออก เขา
 ดาบ ผ่า ถอย ไป ใช้ การ อย่า นำ พา ฆ่า เสีย ที่ ดับ

จับเอาใคร (จับ) กุมารทองห้ามว่า (เอง) อย่า
ให้ตาย เอาแต่พอเจ็บอย่าเด็ดตาใหญ่ พันฆ่า
ทอระตามักคิดถึง จังได้เนื้อความตามถึงเรา
ฆ่าเขาตาย มีใช้อุบายแก้เผ็ดผอน เขาพันทุกขพัน
ร้อนเสียอีกเถา ทรมาณมันไว พดางถากถางเข้า
ตูกเห็นเข้าที่กว่าฆ่าให้ตาย (แผน) ขุนแผนแหงน
ครองยิง หมองจิตร ยืนพินิจวันทองแล้วใจหาย (เอง)
มีตมิดข้างไม่คิดเสียตายกาย จะตายบ้างก็ไม่มี
เท่าเจ็บ ดอยหน้ามาอยู่กับข้าง กระเบน
กรางหน้าผากไม่อย่ากเจ็บ บักม่านทาวแซนแอ่น
เอวเย็บ สิ้นตเจ็บน้อยๆ หน้าเอนดู ดมรูปเจ้า
แล้วฤไรรัน พัวพันข้างไม่พิจิตุหัวหู ขอบใจ
ใหม่แล้วมาตมิดกู เคียงคู่จะควรกันสุดใจ ดู
แก้มๆก็หมองไปหมดสิ้น นวดขม้นดอกนวด
เนื้อหามีไม่ จะตุนมๆก็น่วมหดมทรวงไป จะ

คำใดแต่สักนิดไม่คิดเลย เลี้ยงงามไป กว่าก่อน
 นางจน รด เหลือจะ อด ออก แล้ว วันทอง เอ๋ย
 แม้นมีว่าจะ ชด่า ชดเชย เคย (รับ) ขยับเงยจาง ตาม
 สดุด พลาย ชิดชิดวัดเหวี่ยง กุมาร ทอง (เอง)
 ยอว่า บัด บ้อง ก จะ ฆ่า ให้ หนีหาย (รับ) กุมาร ยึด
 ตามจางไม่วาง วาย คิด เลี้ย คาย โยน ตาม สดุดใจ
 (เอง) โอ้อเจ้าวันทอง ของ พี่เอ๋ย ไม่เห็นเลย ว่า
 จะเป็นเช่นเห็นได้ เลี้ย ยศ เลี้ย ศักดิ์ สักเท่าใด ดัง
 ดวง แก้ว มาได้ แก้ว นร คาย ขม จม ฝุ่น แล้ว เหวี่ยง
 พัด นำใคร ศัตรู ปรอย สัก รอย ท่อน ให้ ทาน
 แร้ง กา กิน ใน ดิน ดร พัน ฟอน ผน ข้าง ให้ สดใจ
 ทั้ง นี้ เพราะ อี ศรี ประจัน เอง ไม่เกรง ตาม กุด ห่ม
 ได้ ชอบ เชือด เนื้อ เลือ อี แก่ แด่อกใจ ถาก ได้
 ได้ พรึก กระ เกือบ พรหม (รับ) ขอด หัว ขุน ข้าง กระทั่ง

ขวัญ (เอง) ช่าง หัก ขวัญ หยอก หยอย เหมือน หยอย
 ขม น้ำ มัน กระตะ เปอะ ปัก จำ เปาะ ถม รว กระ
 รม ร้าย พระยา มอญ (ขับ) จับ รวบ กัน เข้า จะ เกด้า
 จุก (เอง) อ้าย ชู้ คุก กลาง โด่ง ออก ด่อน จ้อน (ขับ)
 หัวไว้ ไปด ปลิว ให้ ปัก งอน เขา แหนบ ถอน ไร จุก
 ไว้ ดอง นัว เขา ไม่ ม้วน ลำดี้ เข้า หัว โหยง (เอง)
 อ้าย ตาย โหง โด่ง เปด้า อ้าย เหา หิว (ขับ) เอา มิน มือ
 ถ่อ ทา ฉักรว เขียน ครัว ชน ชู้ ที่ ต้น คอ ต้น ขา
 เขียน ปลา เท โผ ผุด เขียน ๆ แล้ว ก็ หยด ยื่น หัว ร้อ
 ถีบ เข้า ไค้ เคียง ขว้า ตำ มอ ซอ แดม มือ ผูก คอ อีก
 สอง คนน ประจาว ขุน ช่าง แดว ก็ ย่าง มา ขน เคียง
 นั้ เคียง ถอน ใจ พิไร บ่น (เอง) โอ้ว นทอง หมอง
 มัว ไป ทัว สกนธ์ ต้อง คน อ่อน อ่อน ถมุด มือ มือ พิ
 อย่าง นี คอก ควรร ต้อง กับ เนื่อ นอง นุ่ม นุ่ม ถนอม ถือ
 มัน แดก หัก นื่อง รัก แม่ ไม่ ควือ เหมือน คับ ปรีอ

ปรบ ปรำ ทอง คำเปลว นิจาเจ้า เศร้า ซีด พัง เนอ
 นม บับ รบม ของ สงวน ควร ฤา เหตุ (ขับ) ปะทะ
 ขุน ช้าง ผาง ๆ เข้า ห่วง ด์เฮว (เอง) อ้าย ถ้าน เถว
 ดี แล้ว แต่ ตาย เมา (ขับ) อี้ด ฮัด จะ ใคร ตัด ศีร์ สะ
 ขว้าง กุมาร ขวาง (เอง) อย่า พ่อ อย่า พ่อ เจ้า
 ลับ ทำ แต่ พ่อ หน้า น้าใจ เรา ข้า เขา ความ ผิด จะ
 ติด ตัว (ขับ) พัง พราย คลาย โกรธ เข้ม โหด จิตร
 ยืน พิณ วนทอง ยิ่ง ชัง ผัว ขับ พราย ร่าย มนต์ ให้
 พัน ตัว (เอง) เจ้า ลูก ชน ดู ผัว ลัก หน่อ ยรา ฆ
 ๔๖ คำ รั้ว

(ขับ) ๑ ครานี้ จึ่ง โฉม เจ้า วนทอง หลับ
 ต้อง มนต์ มิน ยัง มีด หน้า สดุ้ง ตกใจ ตื่น ไม่ ถ่ม ตา
 ผวา กอด ขุน แขน นิ่ง ไม่ ตึง ตัว ขวัญ หาย กาย ลั่น
 รร่ว รักริก เขย่า คยิก คิด ว่า ขุน ช้าง ผัว เต่า ผัน
 ห้วน อูรา ประหม่า กัด (เอง) โสย ทูต หัว สุ่ม ไฟ ไว้

ในมุ้ง เปลวปลานวามพลุ่งขึ้น ปลายจาก ไหม
 มากุ หลายดับลง ยับยั้ง ต้อง ตัวผัวใหม่ทั้งได้พุง
 นื่อง ตัดทิ้ง โดด ทิ้ง ถึง กลาง แปลง เรือง เรือง เพลิง
 ผดาม ม่าน หมอน ฟก ถูก นื่อง พอง ภายหลัง หลาย
 แห่ง ไม่มีใคร ช่วย คับ ด้วย ความแรง โสย นื่อง
 แค้น แสง สยดใจ ดี ฤ ร้าย ทำนาย ให้นื่อง ที่ ผัน
 เช่น นื่อง หาเคย จะ ผันไม่ จะ เกิด เหตุ เกต พาด
 ประการใด (ขับ) กอด ขุนแผน แน่นไว้ ไม่ ถิ่น ตา ฆ
 ๑๐ คำ เจริญ

(ขับ) ๑ ครานี้ จึ่ง โฉม เจ้า ขุนแผน แค้น แค้น
 กระตืบ ๆ กระตืบว่า (เอง) ผัน นิด หนึ่ง นิด เจ้า พี่อา
 แก้ว ตา อย่า ถัด ทรน ทใจ เจ้า ผัน ว่า ไฟ ฟอน ฟก
 หมอน ม่าน จะมี ท่าน ผัน ยื่น ให้ ซึ่ง กำ ศวณ
 ครวณ คร่ำ ร่ำ พิไร จะ เกิด ยด โทด คน ขว ผัว ชี เม
 ผัน ว่า ร้อง ให้ จะ ได้ ชม ของ รัก ตก ตม จะ คั่น เข้า

ที่ร้อนโรคโคกสว่าง จะ บาง เบา สหายเก่า จะ
 ประคอง วันทอง น้อย พี่ กับ เนื้อ เย็น จะเป็น คู่
 นิราศ ทุกข์ ขวัญ เจ้า อย่า เคร่า สร้อย แก้วฝั้น แด้ว
 แก้วตา อย่า ล้าออย ขอบุญ หน้อย หนึ่ง เกิด เจ้า อย่า
 ถือใจ ฯ ๘ คำ

(ฉบับ) ๑ วันทอง หมอง อารมณ์ ชม หดับ ตา
 พัง เจรจา พิมพ์ ไม่ จำได้ เติง กระเสรวา กระซิบ
 กระซิบ ยิง ปลานใจ ดู ได้ ออก อ่อน สดแว บวง นิม ๆ
 เนื้อ น้อย ปลาดนัก ไม่ อักตักตัว เกร็ง เคย เก้ง ก้าง
 แดง คด้า ออก เตียน คดอด คาง หอม กระแจะ จันทน์
 นาง ยิง แหนงใจ ขุน ช้าง แบบ บาง อย่าง นี ๆ แต่
 ข้อ มือ เกิน กำหา รอบไม้ (ฉบับ) ปลาด แด้ว ถาดดู
 ดู หัวใจ เชื้อไป ปะ หัว พ่อ ผัว ช้าง (เอง) ทูต หัว
 มัว กัด พัน ชัด ๆ กัด ชัด ทัด อยู่ กะ พัน ไม่ คืบ บ้าง
 เป็น ไร ไป อยู่ ได้ เติง ส่อง เติง คราง (ฉบับ) น้ำ ตา

พรุ ๆ พว้างดังพรายตา ๗ ๘ คำ โอด

(ฉบับ) ๑ ขุนแผนแสนซึ้ง หึงเต็มตัว (เอง)

หนอย ๆ ล้อออยมัว เดินต่อหน้า ณะ ๆ วันทอง
ของพี่อา ตีมาให้เห็นบ้างเป็นไร พี่มิใช่อาย
ผู้ร้ายฤาอายใจร้อ อย่าเพ่อโผนผิงผางไปข้างไหน
เอาเถอะ ปลูกปลูกขึ้น ทำไมใคร ผิดนักก็ได้แต่หะ
หาอย่าพูดเลย คนหลับกหลับ ปลูกขึ้นให้พี่น คน
คื่น ๆ หนีไม่เตือน ทำเชื่อนเฉย เกิดยศชัง อย่างไร
ฤาไม่เคย ขอเชิญเงยหน้า มาทัก อย่าผดักแพลง
นิจจาเจ้าวันทอง ของพี่อา พี่จำหน้าเนื่อของได้
ทุกแห่ง นิจจาใจข้างกระไร มาแปดกแปดง เอา
มือคลำแล้ว ยัง แดง อยู่คลับคล้าย เจ้าเดิมแล้ว
ฤาที่พุ่ม กระพุ่มคำ เอาใบบอน ช้อนน้ำในไร่ ผ่าย
พี่เคียดหมากเจ้า อยากพี่ยัง คาย แขนซ้าย คอด
แล้วเพราะ หนู นอน เจ้ามาได้ผิวเสวยชุ่มมั่ง มี มาก

ดื่ม เพื่อน ทุกข์ เพื่อน ยาก คนเก่า ก่อน หดง ดลถึง
 เชิง ช้าง ช้าง ล่าละวอน กอด ท่อน ชุง ดัก อักตัก พิกต
 ถ้ามั่น ต้น ชัน เห็น พี่ จูบ เจ้า ตาย ละ เอา คอ พืม
 ขาด ปั้น แม่ ปดุก ๆ ใจ ไม่ ถูก เล่า สับ ประตั้น ถูก
 ชัน ได้ ได้ ชน พี่ ตาย จริง ๆ ๑๔ คำ เจรจา

(ขับ) ๑ วันทอง หมองใจ ได้ สดับ กระจาบ วับ
 สดุ้งใจ ใจหว กิ่ง (เอง) เจ็บ จิตร ตระ พิศ ปั้น มายัง
 ช้าง ค่อน ดึง เตี้ยด แล่น แปรด ๆ ใจ รื้อ เรื่อง ไร่ ฝ้าย
 กระจาย วุ่น นี่ ชุน แพน แม่น หา ไซ้ ใคร ไม่ ดึง คอ
 ถือกัว ไม่ กัด วั ใคร มี แต่ ฤทธิ์ แล้ว ก็ ได้ พา โต ทำ
 นิ่ง พัง ฉา ๆ ช้าง ประชัน ประชด เหลือ ยอด จำ เด็ก เล่น
 ไม่ เป็น ล่ำ จะ เป็น ไร เป็น ไป เกิด ตาม กรรม จะ
 เขี่ย ยบ ย่ำ รยา ยาก ไม่ ยาก กัด วั (ขับ) หุน หัน กัด วั
 มา ลั่น ชุน ช้าง ปดุก (เอง) ถูก ชัน เกิด เจ้า จอม หม่อม
 ลัว ขว้า หน้า หลับ ตา ช้าง ถ่ม ตัว หม่อม ไม่ กัด วั

ฤา พระ กาย กายณ์บุรี (ชัย) เดือดดาล บัดพาน
 เขียน มาก หก น้ำ ตาคด สบัดไป เสีย จาก ที่ ยืน
 บัง ฉาก แค้น แค้น ทวี (เอง) ที่ ๆ ตัด หนา ขำ ขอบ
 ใจ ความ สัตย์ สาระ พัด จะ สัจ จัง ที่ แท้ ถึง ดอก
 หา ใช้ สัตย์ ไม่ น้ำ ตาย คาย จาก พัน ปาก ไป กลับ
 จะ ถาก ถิ่น ได้ ใจ ดั่งจริง ฯ ๑๒ คำ เจริญ

(ชัย) ๑ ชน แขน แขน ขำ ขอบ คำ นาง (เอง)
 ณะ ๆ ข้าง พิรี พิไร ไป ทุก สิ่ง เบื้อง แปร น แสง งาม
 ค้อน คัง ฉะ ทาน ผู้ หญิง พระยา เบื่อ เหลือ ดุ ดัน
 ข้าง พุด ได้ ใคร หนะ นี้ ไม่ มี สัตย์ สาระ พัด แหนบ เหน็บ
 เก็บ มา หั้น ขำ ขำ ข้าง ว่า สาระ พรพรรณ สัตย์ ถือ
 มือ มั่น ยัง พลาด พัด ตัว เจ้า ดี เสีย สัตย์ วิบัติ จิตร
 ผู้ จัง คิด ตาม ทวน มา ส่วน สัตย์ เจ้า เจน ดวง ท่วง ที่
 ดี สัน ทัด บ้อง บัด ปาก หมุน ถมุด ตา ชน ข้าง ได้
 นาง มา ถอบ ส่วน เจ้า จัง ถวน ถูก สัตย์ ยี่สิบ ห้า

หนอย หรับๆ ลับเด่น เช่น ชัน ปลา ทำไว้ หน้าลอย
 นวดให้ กวนใจ ไม่ อดต ปลูก ชัน ฆ่าผัว จะ
 นึก กถว บ้าง ตัก นิด หากคิดไม่ ล้น ปลูก ลูก ชัน ทำไม
 ใคร เจ้า ร้อง ให้ ชม ขวัญ ก็ วัน แล้ว ไม่ อิ่ม ออก
 อิ่มใจ บ้าง เจียวฤ มา ชัน คือ ถือก ถา ว่า ดวง แก้ว
 ชัน ตั้ง คั หิน ก็ หดง จะ เป็น แนว ดัน แควๆ โดด
 เตือดไม่ รั้วตัว ฯ ๑๒ คำ เจรจา

(ฉบับ) ๑ วันทอง หมอง คำ ที่ ชอนเค้น ชัน
 เต้น เจ็บ แดบ ลมของ หิว (เอง) ว่า ได้ว่า ไป ให้ ใคร
 กถว ตก ว่า ชัว เจ้า จัง ขำ กระหน้า เน้น นี่ เต็น ผม
 กถม น้อย เสียด นึก อีก ชัก เตียว เจ้า ยัง จัก ได้ เจ็ด เต็น
 แคะ ไค้ ไล่ ความ ตาม จะ เป็น เช่น นี้ เกิด มา ไม่ เคย
 พบ มา ชัน หน้า ตา ขาว ว่า ไร ฤฯ ฉา ชัน ไม่ ชัน มือ
 อย่ หรับๆ ความ หดง อี เก้ายัง จำ ไว้ คับ หี่ เรียก
 ให้ เมีย คบ ไม่ เกรงใจ แหวน หนึ่ง คือ ต่ำ สระ พัก

คตฺรชน ขอน ว่าหาเลี้ยงไม่ จะฉีกเชือดอ้เถาแม่
 แต่ผ่าใจ พดฺยไฟว่า ข้าเหมือน กากี้ แฉ่น แค้น
 ที่แขวน หน้สือดำ ขอน ว่าสับ ประตุน เลียบ บัน บ
 ใน กาย ตัว ถ้วน ชั่วไม่มีดี จัไซไค้ แคะ แคะ เลือดป
 ห้าม หวง ทวง ขน ช้าง มิให้รัก อับประหลก ขายหน้า
 มิใช่อยู่ มารดา น้ำตา ร่วง พรุ ๆ อดสู ส่งให้เขา
 ข้างนี้ เขาจึงได้ทำ รำเยิน เมื่อได้เกิน แล้ว จะ
 กลับ มา จ จ ต้อง เสีย ตัว เพราะผิวไม่ยืด ถ้ามี
 เมตตาบ้าง มิเป็นไร ยามโกรธแล้ว เจ้าโถดราว จะ
 เหาะ ได้เมื่อย เหมาะแม่บ้าน หนา หน่นได้ ดอนให้
 เมียตำว่า น้ำเจ็บใจ ถูบได้ โถม อดต่อตาตำ
 นี้ ดาว ทอง จาก ห้องไป แล้ว ฤา จึ่ง มือ ที่อ เทอ มา
 เวธาค่า ไม่ตามใจ โถด เก้อ เพ้อ พ้ม พ้า เจ้า อด
 น้ำ ฤา จึ่ง เลี้ยว มา เลี้ย ตม (แผน) เพราะ คำว่า ขอน
 งอน สบัก ขยาย แม่ ผดขื่อให้ ก็ เห็น ส้ม ฉะ ขื่อ

วันทอง ตรอง นียม นานไป แก้ม นม จะ เป็น ทอง
 เออ กระนั้น ดี เจ้าอย่าให้ว่า หลับ ตา ชม เชอะ อยู่ใน
 ห้อง ตามใจให้เจ้า ทำตาม ถัดอง ครั้น ว่า บ้าง
 แล้ว ก็ ร้อง ไม่ เคย พบ แต่ กระนั้น ยัง ไม่ ได้ แก่ใจ นาง
 ถ้า ปล่อย หาง แล้ว คง ปรีดยอ ไม่ จบ รือ เรือง เบื้อง
 หลัง ตั้ง กระทบ ข้าเรียกใครให้ตบ จัง เจรจา แค้น
 ชุ่น ชุ่น วาย กับ ลาย ทอง โดดจาก เรือน ร้อง ทำ
 หยาม หน้า แปรวัน ๆ แค้น ชัด สบัด มา เห็น ทำ
 เหลือ แล้ว แต่ วัน นั้น เป็นใจใครบ้าง จะไม่ แค้น
 ผิด เจ้า แล้ว เป็น แค้น ไป หา หัน เพราะ พี่ ยัง เมตตา
 ไม่ ขำ พัน ถึง โกรธ กัน แต่ หัวใจ ไม่ ตัด รอน จาก
 ไป สอง วัน หัน มา ง้อ อ้าย ช่าง คดอ เคदन ประทับ
 อยู่ กับ หมอน แค้นใจ คดอะไร มาใหม่ ฟอน แต่ วัน
 นอน อยู่ วัน นั้น ก็ เจียน ตาย ชัก กฤษ จะ นิด เน้น
 ให้ เป็น ฌ ที่ บ้าน นี้ หาไม่ เจ้า เป็น เท้า หาย ถึง

โกรธหนักก็ ยัง รักยัง เสียตาย สุดทำร้าย อาราม
 คดงยัง รัก คิด รุ่งเช้าเฝ้าเชิญให้ออกมา เจ้าไม่
 แดงหน้าแต่รักหนัก ยังอีกอ่อน บ่นใจ อาลัยคิด
 หนักกับบิตได้ความเสีย คราม ครัน หนึ่งลือ หนึ่งหา
 ธิราชได้แฉวน ไม่รักแล้ว ะก็ แค้น มากล่าว ขวัญ
 ล้วนที่รักนั้นนะ หักไม่ว่ากัน ดายมือทันเจ้าจอม
 หม่อมขุนช้าง ชู้ถึงใจเจ้าเขายุแยง เสียคาง
 คัดได้ทุกอย่าง บ้านเราก็เอาหนัก บักริมทาง
 ถอน ขว้าง ชักทั้ง เสียถมไป เจ้าหากคิด บ่วง ง่วง
 งม หลง เมื่อเข้ากรง แล้วจะคืนไปไหนได้ จึง
 เจียนเงิน เห็น ห้าง รคางใจ คิดไปทั้งนี้ เพราะเนื้อ
 เคราะห์ เหมือนตำราเก่า เป็นที่สุด ขุนช้าง
 ครุฑ นุด วันทอง น้อง พาเหาะ พี่บังอาจเหมือน นารก
 กุแหว เพราะ มาตีบเสาะ ชู้ขึ้น พาคืนวัง มิเสีย
 ที่พี่ หลง พะวง รัก เห็น ประจักษ์จริงแท้ มาแต่ หดง

เดี่ยวแรง มาเห็นหน้าหนังสือ ข้าง ปลูก ผัวงง คือ ห่วง
 มา ดองฤทธิ์ นิฉัตร ใจวันทอง เอ๋ย กระไรเลย
 คัด รัก หัก เป็น ปดิด ขาดเมตต์ เด็ด เวื่อไม่เอื้อ ดักนิค
 มา ตาเล็ดลิต ย้อยอระวน จาก เบี้ยเดี่ยว ดอง เพราะ
 ค่องฉาย ฟัน ฟาด เบี้ย หงาย กระจาย บน มา ก้าว
 ยาว เวื่อ ก็ เหลือ ทน เมื่อ พจน แด้ว ก็ ได้ แต่ รวย โคน
 คัด ๆ มา พัก นาน น้อย ใจ นึก มา ดอบ ดัก เหมือน
 นิยาย เขา เล่น โชน ขี้ตา เดี่ยว เบียด ใจ ไป กับ ใจ
 พระ ราม โทณ โทง เทง โหวง เหวง ใจ ถ้า เจ้า ถือ ชื้อ
 ลัษย์ ลุจ รัต นิด หนึ่ง เหมือน ขี้ตา หา ว่า ไม่ นี่ เดี่ยว
 คัด ลุด ดั้น ทุก สิ่ง ไป ไหน เล่า เจ้า ว่า แต่ เดิม ที่ ว่า
 ลั ตาย มี ให้ ชายอื่น ดอบ ดัก ขอ ร่ว ม รัก เป็น ณั
 แต่ ตัว พี่ โย ตา ค้าง ให้ อ้าย ช้าง มัน คฤ กคี่ ว่า ใจ
 นี่ จำ คุณ หญิง อย่าง ดี น้ำ เจ้า ทำ แต่ เท่า นั้น ติ
 เหลือ แฉ่น ยัง จะ แค่น ปลูก มัน ชน ฟัน ข่า หอก

ตายไหนไปเอา มา อย่า นะ จะ ตื่น ชื่น ยิง พัน
 ชาติ หญิง ล้าม ร้อย กะ มารยา บราณ ว่า จริง แท้ ๆ
 ไม่ แพร ณี ไม่ น่า เชื่อ เหลือ ตรอง ทำนอง ทน นึก
 เหมือน ฝัน อพิโรธ อัจฉา (วันทอง) เจ็บใจ ไม่น้อย
 หนะ ถ้อยคำ ทิ่มคำ แดกดัน คบนี้คำ (ขบ) เจ็บ
 ข้ำน้ำ ตา ลง คตอ ตา สบัด หน้า (เอง) แน่เจ้าไม่
 มี จำ วัน วิวาท ร้างหยาว กับ ดาวทอง มัน จง
 ทอง ว่า เล่น ไม่ เป็น ล้า ก็น กาง ขว้าง ใจ มี ให้ ทำ
 ข้ำ หุน หัน พัน ข้ำ ไม่ อา โดย น้อยใจ จึง ไป ผล คอ ตาย
 สาย ทอง มา บอก ก็ คำ ให้ ชื่น ช้าง พานาง ดาวทอง
 ไป ราว กะ พระ สุกหนัด ได้ มโนรา ข้ำ เดี่ยว ตัว ข้ว
 ข้ำ ข้ำ ไม่ เกียง แต่ เหลือ เกียง สู้รบ เขา นก หนา
 ลู้ ไม่ ไหว มี ไซ่ เหตุ เจตนา ผัว เมตดา ก็ ไม่ เป็น ถึง
 เช่น นี้ ยัง จะ มา ว่า ให้ ข้ำ ยก ดำรา ล้าม ร้อย
 มารยา น่า บดดี ข้ำ เจียม ตัว ข้ว ข้ำ มี ราก เมื่อ

ยามดีแล้วใครจะไม่รัก ได้ขายเจ้าเรา นี มา มีผิว
 มีต มีว อุดมกตัง ตก ปลัก เหมือน ยา แผล แผล ปน
 รคน คดัก มา คบ ชั่ว ตัว จะ ชัก ให้ เสีย ชาย เมื่อ
 แรก เจ้า ยัง รัก อยู่ กับ ข้า ขอ ขมา เสีย เกิด ไฟ พัง
 จะ หาย ตระ กรอง ของ ได้ ลง ใน กาย นวด หน้า
 ไฟ ถาย อยู่ มอม แมม แต่ เพียง ไป ได้ กับ นาง ดาว ทอง
 ผ่อง ดั่ง เพชร รัตน์ กระจัด แจ่ม ผิว ผ่อง ดั่ง ทอง
 ประกับ แกม จะ เหตะ แหตะ พลอม แพตม เข้า มา โย
 อ้วน ทอง ชั่ว ชาติ อุบาทว์ แล้ว พอ พลาย แก้ว จะ
 เลี้ยง มัน ไม่ ไหว มา นิ่ง โกล่ ไม่ กัด ตัว จร รไร
 โย โดด ไป ได้ มั่ง กระมั่ง นา ไม่ พอ ที่ เดย ที่ จะ กิน
 เตน นอก เกณฑ์ ดอก ไม่ ส้ม เสมอ หน้า อย่า มา
 นัว บัว เบี้ย เสีย เวตา เหมือน ปล่อย นก ปล่อย ก่า
 ให้ บด ดไป จะ ต้อง การ เงิน ทอง สัก สอง สัก
 นื่อง ไม่ ชาติ เคย เป็น ผิว ทูต หัว ให้ ฤา เสีย เจ้า ดาว ทอง

ขัดข้องใจ จะทำให้กอดเด่น อย่าเป็นทุกข์ ตาม
 ขอบใจจะเอาไทยๆเอาดาว จะเอาสาวๆเอา
 รุ่งอรุณรุ่ง ราม ณะเอาวัน อย่าเข้ามาเคาะ
 คดก คุกจะหูกใน ห้อง วันทอง กัด (แผน) แล่น
 คม คีคารมนี้ ฤา เบี่ยง ๆ แ่งอน ขัน เลียง มีใช้
 เออ ข้าคน พดอม แพลม มอม แม่ม มัว รวง หวีให้
 เดียวนี้ แล้ว มาดอย หน้าท่าเด่น อยู่ผิง ๆ ท่าน
 ผิง ของ ขน ข้าง ตัว นาง แก้ว ว่าไต่ยัง ก็ใครไม่
 รุแกว หว่าน แล้ว ล้อม เอา พอ เข้าใจ ขาว ขาว ดอก
 ว่า เจ้า เศรษฐี มั่ง มีเงิน ทอง จะ กอง ให้ อด
 มั่ง อด มีนี้ ก็ไร ข้าง ว่าไต่เต็ม ปาก ขยอก ทำคุณ
 ขน แผน นี้ มีน แกน ทุก สิ่ง ทุก อัน ของ กำนัน ไม่มีใคร
 ดับ ดุน ยัง จะ ขอด ถู ดาว ให้ เอา บุญ แม่ จะ
 ไต่ อยู่ กะ ชู้ พ่อ ขน สบายใจ ตัว เจ้านะ พี่ จะ ตะ อย่า ฟัง
 คิต อย่า เบี่ยง บิด ข้อม ค้อม ยอม ไม่ ไหว ไม่ หาย

เหือดเดือดทุกเตาเจ้าต้องไป ถ้ามีได้เป็นเราจะเอา
 ตาย แม่เจ้าเขาช่วยช่วยดูแลดู เจ้าว่าถกดอก
 มีใช่เจ้าใจง่าย ตัวเจ้าตนใจเจ้าปล้น ต่เกยก
 ตกาย อยากได้มัวตัวตายๆคเยอใจ ถึงเสียตัว
 ชั่วเข้ามาแต่หลัง ก็ยังท่เกิดน่าหาว่าไม่ จวน
 รุ่งแล้ววันทองเจ้าต้องไป วานอย่าให้ต้องฟาดเจ้า
 ขาดกลาง (วันทอง) ช่มเหงเด่นเกิดทำไมเล่า
 ตูหรเจ้าตบต ศึกอยพุดรอย อย่าง เสียตัวชั่วเพราะ
 อ่อนช่อนดิน ยาง กระชุนข้างเขาเป็นทพิติบๆใจ
 ที่มิได้ไป เป็นเจ้าจะเอาตาย บ้ายลงเสียเกิดหา
 กลัวไม่ จะครองชนม์ทนกรรมก็ชั่วใจ ดิน
 อาไถยแล้วพ่อแผนแผนรำคาญ อย่าชบพันหันฮัก
 คึกเบด้าๆ เอาดีเป็นไรเล่าไม่ดังหาญ ฟาดพัน
 มั่นด้วยตาบเกิดกราบกราบ ดีกว่างานงอชัวเขา

ตัวกัน (แผน) ประเดี้ยวนี้ คอก หนาย่าทำไป

(ขับ) เจอตามจะใครเข้าหาหน (เอง) จริงๆ

แล้วถูกดัดดัดนี้ พันหนะเป็นไรก็เข้าไป ปาก

กล้าคำเปรียบเทียบ กระทบ มีสลดลงกับที่ก็มีไช้

ผิวมารับ กลับไปก็ไม่ไป ไม่กลัวแล้วเป็นไร มา

ข้อย่า (ขับ) ว่าพดางทางบัวถลวยลง ตรง

หน้าวันทองให้ต้องเจ้า (เอง) ถ้ารังเกียจเกลียด

ข้อย่าดูเบา ถูกเร็วเข้าไปกะผิวจะกลัวใคร ข

๑๐๘ คำ เสร็จ

(ขับ) ๑ วันทองต้องลมถลวยเด่นที่ รวน

เรหลง ส้มคไม่ผลก็ได้ รวงตัวกลัวตามความความใจ

เจอตามคราไรก็หวัดร้อง (เอง) อไรนี่ดีแต่วุ่น

พื่นเฮ้ย อย่ากวนใจนักเถยจะหาของ รู้ฤา

ว่าจะไปได้ตำรอง แหวนทองเงินผ้าจะพาไป

ยิ่ง สบคก็ยิ่ง รักขมิ้นแน่น สอง แขนจะขาดกลาง

ทาทางไม่ ใจอง่าจะ มาฆ่าข้าว่าไร เกิดจะไป
 ตั้ๆ แล้วจงวางมือ (แผน) แม่เศรษฐีนี้ ตั้ๆ คมตั้ง
 ถม กรด เห็น ค่อย ช่อน ผ่อน พยศ ดง แล้ว ฤ
 แปรวันๆ แล่น พิกตจน จะ ต้อ ถัด ตั้ๆ ไป อีก ต้อ จะ
 ขอ พัง ไป เลือก ผ่า แล้ว ก็ มา ย่า ไซ ต้อ (ขับ) บ่าว
 มนต์ ได้ ผ่า มือ แล้ว ทุบ หลัง (เอง) พี่ รัก เจ้า จริงๆ
 ไซ ซึง ซึง หยอก มั่ง มี แต่ โกรธ โจร หน้า (ขับ) วันทอง
 ต้อง ถม ก็ ถม แก้น ท้าว แชน คดอ เรอ เสนอ หน้า
 (เอง) ใคร บอก พี่ ฤ ว่า อี้ นี้ ไม่ นำ พา จะ หา ผ่า
 ผ่อน ก่อน จึ่ง ค่อย ไป (ขับ) ว่า พดาง ย่าง เหย่า เข้า
 ใน ห้อง หา ของ คั่น ถุก ฤ ญ แะ ไซ เปิด หีบ หอม พุ้ง
 จรุง ใจ จัด แหวน ทอง ของ ไซ ทั้ง เงิน ตรา เก็บ รวม
 พร้อม ห้อม ห่อ ผ่า ห่ม แ่น ชำ นั ก ชุน แผน จะ คอย
 ถ้า บ่น พดาง ถุก ย่าง ชยับ มา ห่อ ผ่า พาด ปาก
 กระทายน้อย ถึง เคียง เคียง ข้าง ชุน ข้าง หลับ พอ

มนต์เสื่อม สักเทอม กลับ หวด สหทัย (เอง) จะจาก
 เจ้าตั้ง ว่าว ขาด หมด ดอย อย่าคิด คอย เดย ที่ เมีย จะ
 เป็น ตัว (ขับ) ก็ม กอด ตื่น ผัว มั่น มัว นิง (ขับ)
 โอ้ ล้น บุญ เสีย จริง ๆ แล้ว ทูต หัก เมีย จะ ปลุก
 เท่า ไร ไม่ ไหว ตัว โอ้ย น้ำ กัด เมีย นี้ ไม่มี ใจ ยาม
 กน พ่อ จะ กิน น้ำ ตา รั่ว ยาม คำ พ่อ จะ นอน ถอน
 ใจ ใหญ่ จะ ชบ ผอม ครอบ กรม รทม ใจ ใคร
 เดย จะ ช่วย บำรุง รัก ยาม ร้อน ก็ จะ ร้อน สัก ร้อย
 ส่วน ตั้ง เพ็ง ภาพ ปรากฏ กวน ประหาร หัก ยาม
 หนาว ยิ่ง หนาว สัก ทาน นึก ออก จะ หัก เสีย แล้ว แก้ว
 เมีย ฮา (ขับ) ทอด ตัว ทั้ ผัว ผัว กอด (เอง)
 เมีย จะ รอด ไป ฤๅ ถึง ราว ป่า จะ อด เข้า ไหน เต่า จะ
 อด ปลา จะ สู้ ดิ้น เสน่หา นิรา รัก เชิญ ถู ก ชื่น
 เกิด พ่อ ข้าง เขย กระไร เดย หมด สนิท ฝิด ใจ หนัก
 ฤๅ ณี พราย ร้าย พยัค สกต ทัก เกิด น้อง รัก จะ เสน่

สรวง สักการ เค้าปลาท้ายำ จะ ทำให้ เบ็ดไก่
 เหล้า ดอง ทั้ง ของ หวาน เทียน เงิน เทียน ทอง จะ
 รอง พาน ขอให้ ทาน ผัว คั่น พัน รุ่ง ๗ ๓๐ คำ เจริญ

(ขับ) ๑ ภค พราย ไต้ พัง นาง บน เสร็จ อยากร
 เบ็ด อยากร ไก่ มี ไช้ ชั่ว กุมาร ทอง ร้อง ห้าม อาราม
 กัด (เอง) หัว เต็ด เต็ด ยวน อย่ำ โล เต (ขับ) ภค
 พราย ตา ตัง พัง กุมาร ทยาน ถีบ ชุน ช้าง คราง เฮ่ ๆ
 นุด ขา คร่า แชน จน แอน เปร ชวน เซ หลับ ไป ไม่
 รุ่ง ๗ วันทอง ปลอบ ผัว เห็น ตัว เย็น ออก เต็น ยก
 มือ ขึ้น ทอด หัว ห้วน ไหว ใจ สั้น รริก รร่ว ตา มัว
 มีตม บัด จับ ไป ๗ ๖ คำ โอต

(ขับ) ๑ คราน ชุน แฉน แฉน ดนิต คอย ทำ
 ขำ ผิด หามา ไม่ เยี่ยง ย่าง ตาม นาง เจ้า ช้าง ใน สดุด
 ใจ สดุดาร วันทอง นัก ยืน เขม้น เห็น นื่อง เจ้า ร้อง ให้
 อา โดย ผัว ด้าน อาการ หนัก ริน น้ำ อบ คบ ไชม ชโดม

ภักตร์ บ่าว พระเวทวิเศษ ศักดิ์ ประสิทธิ ลง ผ้า
 มือ ดูป ห้าง นาง วันทอง สดุ้ง ร้อง กรีด พัน คั่น สติ
 (เอง) เจ้า เลือกผ้า ขำ กระไร หนะ ชีๆ ข้าง พี่ สติ
 เฝ้า นั้ รวง คอย (ขับ) วันทอง แก่ เกือบ พุด เพ้อ พก
 (เอง) กระท่าย หก ตก หาย หัก ไม่ ด้ รอย (ขับ) ชุน
 แฉน ร้อง (เอง) เอะ น้า เอะ น้า อย่า คบ คอย พี่ จะ
 เหล่า ให้ ด้ กร้อย อย่า ร้อน ใจ ฯ ๘ คำ เจริญ
 (ขับ) ๑ นาง วันทอง ก้ม หน้า อูรา แสง (เอง)
 นี่ ใคร แก่ ถึง ฤว่า น้า หมั่น ด้ (ขับ) สบัด หน้า ถูก
 มา ด้วย ชาติใจ (เอง) ไป สิบ ไป ไป เร็ว ๆ จะ วิ่ง ตาม
 (แผน) นั้ ชัย พี่ ไม่ เคย พัน กระตาน คร้าม จ้าน
 รวง ด้ ด้ ด้วย กัด ด้ หนาม จะ จง มี ด้ รุด ด้ ด้ ชาม
 กระเบื้อง จะ ปาม แฉง ด้ ด้ ด้ ด้ เถย (วันทอง) น้า
 แค้น แน่น ใจ กระไร หนอ เฝ้า พุด ด้ ไป ที่ ด้ ด้ พ้อ
 แม่ ด้ (ขับ) ใจ หมาย ย่าง ไป มี ด้ ด้ เถย จะ ด้ ด้

เดยดับ ออกนอกห้องนอน (ร้องไห้ซาкул) เดียใจ
 ชาติโดยขุนช้างเด้า (เอง) นิจาเขาหัดบักถึงอยู่ไกล
 หมอน จะเย็น น้ำค้างห่างที่นอน ใครจะซ้น
 ผ้าห่มให้ผัวรัก (ลูกคู่) เห็นม่านขาดกลาดขวาง
 อยู่กลางพื้น ล้อกลิ้งตาแดงๆเสียวแรง บัก (เอง)
 คนจันทาทผดุงทำรยำนัก (ลูกคู่) ล้อกลิ้งๆ
 แล้วยกเดินมา ๗ ๑๐ คำ ทวยอย

(ขับ) ๑ ท่านเสวยรู้มีสฤตพ่อขุนช้าง เขา
 แยกหัวไ้เป้นทางหาต้นไม้ พอสิ้นสฤตขุนแผน
 แว่นไ้ พ้นสมประดีไ้ก่ต้นคา ยกมืออุบหัว
 (เอง) ปะตกไ้คร ถกถอน เกดียง ล่อนจอนไ้
 นิดที่หัว ไ้เนื้อตัวมัวมัวมอมมอลอทา เอ้อ
 เป็นไรกูมานอนไ้ไ้ไ้ (ขับ) ออกเดินขงอไ้
 เห็นแม่วันทอง ตโกนร้องอุตุตุจนสุดเสียง
 (เอง) เมื่อหัวค้ายังวอนให้นอนไ้ไ้ไ้ ไ้ไ้

คื่นช้าง ยัง พดิก มา กอด นาง (ขับ) แด่ดู ประศ
 หน้าต่าง ก็ ถ่าง โด่ง กระโดด โหยง เยี่ยม มอง ช้อง
 หน้าต่าง ไม่ เห็น น้อง จ้อง หา ทุก ทำ ทาง เห็น
 ม่าน วาง ฉีก ขาด ทั้ง ถาด ไป กอด ม่าน เข้า แด่ วร
 ให้ เจ้า (เอง) วัน ทอง จำ แม่ นาย แม่ นาย แม่ หาย
 ไป ไหน แม่ วัน ทอง ม่าน ของ แม่ ใคร แด่ ไว้ วัน
 ทอง จำ มา ไหว ๆ ไม่ ได้ การ (ขับ) อ้อ กริม นอน
 ที่ ยก ฟัน ตื่น แด่ มืด กระหอบ กระหัด วัง เข้า ห้อง
 พดาง ร้อง ขาน (เอง) เจ้า ขา เจ้า ขา (ขับ)
 รับ เข้า มา ถน ถน ถน เห็น ชุน ช้าง กอด ม่าน ร้อง
 อ้อ ๆ ๆ เข้า ไป ไกล ถน (เอง) ทำ ไม่ ชะ
 ทำ น ชุน (ขับ) ชุน ช้าง หมุน กอด อ้อ กริม (เอง)
 แม่ พิมพ์ ฤ (ขับ) พัง ไม่ ศัพท์ รับ (เอง)
 เจ้า คำ (ขับ) ก็ คว่า มี อ กอด คอ ขอ อ้อ
 ที่ หัก ชุน ช้าง อ้อ กริม กริม ใจ นึก นาย วิก ทำ

คือน ควัก เล่น ควัก ยั่ว ท่าน ชุน (ข้างเอง) ตก
ใจ เกือบตาย นึกว่า หายไปแต่อรุณ มิรู้ไปได้ถึง
แม่คุณ ของข้าง ฯ ๑๖ คำ เสร็จ

(ขับ) ๑ เนื้อ ก็ หย่อน ผ่าผ่อน ก็ ดักกะปรก คด่า
หัวอกไพรก พิดักนิกอง ขนาง ปากจัมๆ เหงื่อ
หนับๆ นักรคาง ผิดกับนาง วันทอง จ้อง ตึง (เอง)
อ้อ อัมปรี อกรรม กระหึ่มแผยอ มิ่ง เดือกเจ้อเกิน
ขนาดชาติ อ้อ ทัง (กรรม) ท่านให้หา อิดนิน เจ้า
มาหนีคำ อัง (ขับ) ชุน ข้าง เตะ ผึง ๆ คม่า
ไป ฯ ๔ คำ เสร็จ

(ขับ) ๑ งุ่นง่าน กอดม่าน ร้องให้ โสๆ (เอง)
อ้ายชุน แขนม้น คง โผล่ เข้ามาได้ นุดวันทอง ของพี่
พาหนีไถด เรียกบ่าวไพร่ มาในนี้ เร็ว อกรรม ฯ
๒ คำ เสร็จ (ให้บ่าว เทียวคั่น ก็ไม่พบ)

(ขับ) ๑ คั่น ควัก หาที่ไหนก็ไม่ปะ จนใน

สระงามฉายเขาไม้ทิม ใน ยั้ง ฉาง ทาง หลั่ง บ้าน
 ไร่แกวทิม กระทั่งริมเรือน แม่คุณเทพทอง
 บ่าวตกใจเข้าไป บอก ท่าน ชุน แกกดับ หมุนดำ
 ใหญ่ทั้งได้ทอง คน แล้วคนเก่าก็เข้ามาอง ทัว
 ทุกห้อง แห่งตลบไม่พบนาย ข ๔ คำ เจริญ

(ขับ) ๑ ชุน ช้าง รคาง ชุนใจงุ่นงาน เตะ
 พงพานกระเด็น หวอใจ คอหาย ไต่เตยงไต่ตุ้
 กระต๊อกลือกลกาย ทวน เป็น หลาย หนไม่เห็น
 กระหมื่นใจ เปิด หีบผ้า หายไป หลาย ผืน ยิง
 ส้อนไม่เอาส้ม ประตไต่ ทั้ง แหวน หัว ก็ หายไป
 หลายใบ แดไป เห็น หนึ่งสือตาย มือวันทอง ใจ
 ความว่า ชุน แผน มา เอาตัวไป วันทองร้องให้
 อาไถย หมอง เขาเงอตามปราบไว้ มิให้ร้อง
 ผัวก็ต้อง สกต ผลักไม่ยักถูก เป็น หมิง จนจริง
 จังไป ด้วย ขอเชิญ ช่วย ตาม คติ ย่ำ บิด บุก ส่ง

ลาร นอง ต้อง ช่วย ให้ พน ทุก ช เป็น การ ฉุกเฉิน
 สำคัญ ต้อง ทน ที่ เหนือ ชก ๆ ยก หนังสือ ที่ อด
 หัว กัด เกิด ชก เลือด หัว ร้อง อี้ ๆ (เอง) รยา
 ยับ หลบ อะไร ไม่ สด ประที ผัว ยับ บรี ชั่ว แล้ว หนะ
 แก้ว ตา ชี เขา กระไร ไม่ ดำ นึก รุ คัก คัก ปลด ย
 อ้าย แผน โทน หัว เด่น เหมือน หมา เจ้า ปลด ปลด
 ก็ ไม่ อด ชื่น ลืม ตา เพราะ อี พราย ทัง หำ มั่น แก่ง กู
 เลี้ย แรง กู เลี้ยง กู รักษา เหล่า เขา เต่า ปลา ทัง ไก่ หมู
 มั่น แก่ง แฉ เลี้ย ได้ ไม่ กัด กู ผิง ดู ผู ร่าย ชื่น
 มั่น เต็ม ที่ กู จะ ถวง ทัง มั่น เลี้ย ทัง ทำ ให้ ตาย
 โหง ตาย ห่า อี้ ห่า ผี (จับ) ร้อง เรียง สร พญา
 ย่า ซ้ำ ที่ (เอง) เอง นี้ ช่าง กระไร มุก หัว นอน
 อ้าย ชุน แผน แผน เข้า มา ใน ห้อง ถัก วัน ทอง ของ กู
 ทำ ชุ ล้อ น ประคู บ้าน อย่างไร ไม่ ได้ กอด น มั่น
 ถัก เอา ผัว ผ่อน เงิน ทอง ไป (จับ) สร พญา ว่า

(เอง) ฉันอยู่เรือนอื่น จะมาขึ้นโกธเธอนั้น
 นั้นไม่ไหว แต่มันโกนหัวเด่นเป็นอะไร พ่อ
 ยังไม่รู้ คัก ส้ม ประทัด อย่าลงเอาเข้าเจ้าพ่อคุณ
 เคียง ชู ร้องให้ทำไม่นี่ เดี่ยว น้ำตา น้ำหทัย
 ไม่รักเรา เขาจึงหนีพ่อไป (ขับ) ชู ช้าง ชาน
 คอยไปไว้รัศมี (เอง) กุหาคิดถึงวันทองไม่
 แต่แค่นักที่มันตักเงินทองไป ต้องจับให้ได้
 ฉะเชือดให้เด็ดหนอง ตัวอ้ายแผนและจะแขวนเอา
 ตามดับ จึงเอาสินทรัพย์สิ่งของ พันฟาดให้
 มันขาดเป็นกอง ๆ รับแม่วันทองโหยกสู่ไป
 (ขับ) สรวณหาหัวร่ออย่างงั้น ชู ช้าง ถิ่นตั้ง ตั้ง
 ตั้ง บ่าวไพร่ เรียกอ้ายพวกชาวตงพงไพร่ ตัวไต่ว่า
 ก้าวแต่ไรมา ล้วนกะเหวี่ยง ตะว้า ดาว บ่าใหญ่
 ที่เคยมาซึ่งเนื้อไม้กฤษณา บอกข่าว บ่าว ร้อง
 พวกพ้อง มา ถ้วน หำ ร้อย คอยทำตาม พรัง พรู ฯ

๓๐ คำ เจริญ (เรียกว่า กระเหยิง ดาวเข้า
มาดังให้เสียง เหล็กแตก กรอกรั่วข้าง)

(ฉบับ) ๑ ครานัน ทาน เทพทอง มารดา เข้า
มาในเคหาขุนช้าง อยู่ ตกอกตกใจด้วยไม่รู้
ฟังแต่ผู้คน บอกยัง ออกกลาง พ่อขุนช้าง กำลัง
งาน เห็น มารดา พรวด มากราบ บาทาทั้ง ดั่งข้าง
เล่าตามจริงไปมิได้พราง (เอง) อ้ายขุนแผน
ลักนาง วันทองไป ย่องเบาเข้ามาถึงใน ห้อง
คโมยเอาเงิน ทอง ของไปได้ ลูกขอตาคุณแม่
แระตามไป ปะที่ไหนก็ที่นั่น พันให้ตาย รับ
วันทอง น้องรักมี พักปล่อย ข้าหาถ้อยความรีบ
มันฉิบหาย ปล้น ลักม ลักคบ พวกผู้ร้าย กุหลาบ
เข้ากะตัว กัดมันโย (ฉบับ) เทพทอง ดยของ
หัว กัดเกิด ความ ช้อน วอน ห้าม ลูก แก้ว แล้ว
ร้องไห้ (เอง) มันมี ขี้ตูดก็ขี้ตูดไฟ แม่

สั้นรักสั้นใคร่มันไม่ด้ วัง ตามผู้ชายชายหน้านัก
 เขาไม่รักถูกเราเขาจึงหนี เขากลับมาอีกทำไม
 ใจ กัด ในสุพรรณยังมีพอเลือกคัด ถูกผู้
 ถากมากดีที่สาวสวย แม่จะช่วยเหลือส่วนควรจะ
 คัด นางวันทองหญิงน้อยเหมือนปล่อยวัด วุ่น
 ชัดชัดจิตใจทำไมมี พังแม่เกิดอย่าแ้วตามโวยวาย
 เมื่อเคราะห์ห้ามยามร้ายจะบนบ เขาชองเงิน
 ทองเพียงเท่านี้ ทำไมรู้ไม่เสียเลือดน้ำ (ขับ)
 ขุนช้าง รคาง คำหน้าว่าบอก (เอง) วันทอง
 ไม่ช้าชอกชอกแม่เขา เจ้าได้ปลุกถูกรักผิดเต็ม
 ประตา เขาใจตาบจะฆ่าเสียให้ตาย ตัวเป็น
 หญิงจนจริงจึงไปด้วย ขอให้ถูกไปช่วยแก้
 ขวนขวาย ถูกจึงมีจิตคิดเสียตาย แม่อย่า
 ห้ามลูกชายเชิญให้พร ๗ ๒๐ คำ เจริญ
 (ขับ) ๑ พังถูกเหลือห้ามก็ตามใจ อวย

ไชย ลูกช้าง พลง ตั้ง ดอน (เอง) พบวันทอง
 มีควร ต้อง คดุม บอน จง ฝัน ฝัน อย่าให้เสียคืน
 เมียมา ชุน แฉ่น แฉ่น ฉลาด ฉกาจ ฉกรรจ์ รวง
 มณีให้ ดี หนา ลูก หนา จง ส้ม จิตร เจ้า คิด เจตนา
 (ขับ) ชุน ช้าง กราบ บาทา รับ พร พลง ทมัต
 ทแมง แต่ง ตก ผัด ยก นุ่ง คาค เข้ม ขัด รัต พง แล้ว
 โจง หาง ผูก ตัว เข้า เป็น พรอน ถ้วน เครื่อง รวง
 พระ ปรวด ขอด ช้าง มง คุต วง ไข่ ดัน อีเห็น เป็น ทอง
 แดง กำแพง เพ็ชร ไข่ เป็ด เป็น หิน ขมิ้น ผง ตะกรุด
 โทน ของ ท่าน อาจารย์คง แล้ว อด องค์ พระคะ ว่า ถ้า
 จังจ้ง ถง ยัญ ราชะ ตรีชะ ประ ท้าย ทอย หัว
 หอยอม แหยม หยอก หยอย เหมือน หอย ดังซ์ คล้าย
 แมว คราว คว่าง ง้าว ก้าว เก้ กัง ออก หอ นัง คโณ
 หอน เรียง สร พญา ฯ ๑๐ คำ เต็ม
 ร้อง กราว นอก ๑ ได้ถูกษ์ เอิก กระเหริก ถั้น ช้อง

๖๔

หึ่ง ยิง บิน คึง พ้อขุน ผลุนผลา ให้ ดัน ดัน นั้นเลี้ยง
กะเหรี้ง ดว่า ขุนช้าง ค่ำ เต็ม ที่ ชี พดาย ทาง ๗
๒ คำ กราวนอก

บิตม่าน

ชุดที่ ๕ (ถ่านไฟเก่า) ฉากป่า ชายดำนำ
ตัวละคร มีขุนแผน พา วันทอง ชีดี หมอกมา แด่มะถ่อ
รวมพลในเรือที่ท่า

(ขับ) ๑ ครว้น ขุนแผน แค้นเจ้าชู้ เคียง
คู่ วันทอง ฝอยง โผน ขีบดี หมอก ออกแผ่น เต็น กระ
โจน นางเหยียบโกศนโชน ตัว กอดผัว ชิด มา
กระไชโยกตัวรัตผัวแน่น ขุนแผน กระหึ่ม ย้ม
หยอก ค้อก ดกิด เบือน หน้าคว้านอง คนอง คิด

(เอ็ง) ขอจูบนิคหนึ่ง เกิดหนานึกว่าข้อม (ขับ)
เลยวัดตะตุมโพง โมง เสือไฮก คัด ข้ามโคก ก่ายาน
ถหาน อ้อม เจ้าวันทอง นอง ค่อย คดาญ วาย ธรรม

ครอบ ครอบ หม่อม แขน แขน ประคอง รั้วรัต
 คัด ทุ่ง มุ่ง มา ชัก มาเดิน เตะๆ เหยาะ ย่อง พัน
 เขต ด้พรพรรณ ไกล ดมใจ บ่อง ถึง ท้อง นา แปลก แม่
 ข้าง ใด ข้าม ทุ่ง มุ่ง หมาย เข้า ชาย เตะ เป็น
 ดม ะ ดม าย เหมือง เชื่อง กว้าง ใหญ่ ถึง ถ้ำ น้ำ พลับ
 เข้า ด้บ ใด ไกล ทาง นาง อ่อน ย่อน หยดยื่น จะ
 ข้าม มา ทำ จร เราย ครั้น จะ วาย เถ่า ก็ ดัก มิ ไซ้
 ดัน โอ แดน เวทนา นาง เมื่อ กตาง คัน เอา แต่
 ดัน ชัน แล้ว ชำร ก่าใจ (เอง) จะ ทำ ดัน ไต่ ดี เจ้า
 พ้อ อย จะ ดุย เตะ หัก ข้าม แม่น้ำ ไต่ (ขบ) ดน
 จิตร คิด ตรึก วร กไป (เอง) อ่อน ัก ไต่ แล้ว เจ้า
 เรือ จ้าง มี (ขบ) ว่า พดาง ทาง ชัก ด้ หมอก มา
 ถึง หน้า ทำ ร้อง เรียง อย ิ่ง มี ทำ ตก ออก ชู่ ไข ญ ให้
 เป็น ที่ (เอง) บัด นี้ มี โอง การ ไซ้ ให้ เรา มา สืบ

ข้างทางโป่งโหวงจะสูง เป็นข้างสำคัญอยู่ที่โนบะ
เร็วข้ามส่งจงพถันทันเวลา อย่าช้าบัดนี้เฮาซี
ไว ๆ ๗ ๑๒ คำ เจริญ

(ขับ) ๑ ครานันรามัญมะก่อรบบม เรือจ้างติด
คมหาต้นไม้ ได้ยินตโกนโผนผกหัวตกใจ
(เอง) เอ้อเหอใครเรียกไว ๆ ทำไมอะ เฮียมา
แต่ทางไหนได้ฤาเหือ เรือจ้างติดคมตะแหมะชะ
ตอคำเข้าฤาไรน้ำไหลชะ เหยียบส่งแคมเบะ
แล้วกรรมก ๗ ๔ คำ เจริญ

(ขับ) ๑ ชุนแผนแสนคนของรุกร้องว่า (เอง)
เร็ว ๆ เจริญเรือมาหาอย่าช้าอยู่ ขาวข้างสาร
การใหญ่ให้ไปตุ การรับสั่งหนะอยู่อย่านอนใจ
(ขับ) มะก่อรบบม นังกัมหน้า เขาถือรับตั้งมา
ไม่ฟังได้ ถดถั่วลุยเดินผดักเบนไป โยก ๆ ไม่
ไหวมันผัดนัก กัดับมาตันข้างท้ายขยายปรุค

โศคน ดูดน้ำเออะเออะ สบัก เข็ญ เวื่อนาน ครัน
 คาง ดันัก ๆ ชัก พายโยก ชุ่ม สุ่ม ตรัง ถึง ทำ
 เห็น หน้าคน สอง คน เข็ญ กัน ลูก เทอชเงอจ้ง
 แปลกใจ (เอง) เอ้ หลอก ดอกกระมัง ตัก ผู้หญิง
 ชาววังที่ไหนมา ดวงใช้เราเล่นให้เข็ญเรือ
 (ขับ) ยกเงอ พายงก ถลกผ้า วันทอง น้อง อาย
 ไม่ดื่มตา (เอง) หม่อม ขาดูเอาเกิด อ้ายนอก
 ทาง (ขับ) ขุนแผน ร้อง (เอง) เบื่อ มัน เหลือ
 เถร โจร กระเบน เตี้ย ก่อน เจ้าเรือจ้าง ยก พาย
 เงอจ้ง แข้ง ขากาง ดัง โศคน เตี้ย ก่อน จ้ง ชัน มา
 (ขับ) มะถ่อ รบม ก้มดู พง (ร้อง) ฝ้านุ่น ของ ก
 ดูเถอะ หว่า มันไผ่ พลุ่ย ดุ่ย ถลก ดัก กระ ปรวา
 (ขับ) ยืน แยก แยะ ดูตา อ้าย ฟัน ขยับ ตัว หัว
 ร้อง ดึง ฝ้านุ่น เอา ฟัน ฟง โจร กระเบน ยิง เห็น ชัน
 (เอง) หลอก เล่นใช้ ให้เข็ญ เรือ เปน ควัน คโมย

ผู้หญิงวิ่ง ถัดมาถึงมา (ขับ) ขุนแผนเห็นเถล
 ไถดะไม่เป็น เก้ เค้กเส้นให้เด็ก ถัดมนต์คาถา โดด
 จากหลัง สี่หมอกเดิน ถัดออกมา ตรง หน้าแล้ว ก็เบา
 เข้าทันใจ อ่อน วอน ยอน ขอบ (เอง) พ่อ เรือ คอย
 ข้าม สิ่ง เพื่อน ดักหน้อย ข้ามไม่ได้ เวทนาดังนี้เอง ให้ ค่อย
 ใจ น้อย จะ แทนคุณ ให้คุณ เห็น้อยแรง (ขับ)
 พดพดาง ทาง ถอด แหว่น ถัด คอย ไข่มุก สุก พดอย
 รยับแดง ยื่นให้ (เอง) เอาเอาไปอย่าได้ แดง จวน
 จะ แฉง ข้าม สิ่ง ตรงเถล รา (ขับ) มะก้อ รบม ก้ม ด
 แหว่น ข้าง แหวน หัว คาก ๆ ปาก คอ อ้า ขยับ
 ขยับ ยม ย่อง ของ อุรา ห่อผ้า ของ ดี คดี ตาดาน
 (เอง) ใจ ๆ จะ ไป ก็ มา ข้าม จะ รุ่ง รับ ข้าม พุ่ง เกิด ไป
 ให้ พน บาน อดย ผู้ คน ต้น คด่าง งาม งาม งาม จะ
 มา พดอย ดี ฉาน นี้ พดอย ตาย (ขับ) ขุนแผน แหวน
 หน้า เหลียว หาน หนึ่ง ขยับ หยอก วัน ทอง แล้ว ฝน

ผาย เป็ดอง เครือง ดี หมอก ออก จาก กาย รุ่ง
 นาง ย่าง กราย ลง วาณา นึ่ง ตรง กระ พง กตาง ข้าง
 ตะ แคม ยัม แยม หยอก ถ้อ คดอ หน้า ถ้าย ถือ มือ
 ชัก ดี หมอก มา (เอง) อนิจจา ดี หมอก นื่อง ต้อง ว่าย
 หน้า (ร้อง ถ้อง เวื่อเอง) คุณ พี่ แม่ นื่อง น้ น้ น้ แด่น
 ได้ ยาก แค้น แด่น มา เพลา คำ บุค ป่า ฝั่วดำ มาก กราก
 กรว้า นื่อง จะ อุประถัมภ์ ให้ พอ แรง ข ๓ คำ ได้

บีด ม่าน ครี หนึ่ง

(ขับ) ๑ ถึง ท่า ถ่าน ตพาน ทาง เวื่อ จ้าง จอด ศรี
 หมอก คดอ โตต ผาง ชัน กตาง แจ้ง เครือง อาน ผูก
 จัด หมัด ทเมง วันทอง นื่อง ช่วย แต่ง ให้ ทนใจ ครั้น
 ผูก ศรี หมอก เด็จ ด้รวพ โจน จับ แมง บั๊ หนั้ ข้าง ได้
 เบาะ อาน ผ่าน ภาต วิโดย อุ่ม นื่อง วันทอง ให้ ชัน

หลังน้ำ ค่อย ประคอง วันทอง ถัดวันชิง ตก ยก
 ท้าว กระ ทับ แฉ่ง แฉ่ง น้ำ ศรี หมอก เต็น แผ่น ตกกาย
 จน ถายตา เคย มา บ้าน ถัดด้วย ยัง ถลาย ฐ

๖ คำ เจริญ

(ขับ) ๑ เอาตาม ถาก ต้นไม้ ถ่านไฟ เชี่ยน อ้าย
 หัว เลี่ยน ตาม มา จะ ฉิบ หาย ให้มัน ช้อนกัน มา ตา
 ชี้ ยาย กู จะ บ้าย ลงให้ ใจ วิก ๆ ถ้า มัน ชิน
 ยืน มา ตัก กู จะ ฟาด เฉาะ ๆ ฉาด ขาด สิ้น ลง ต้น ดิก
 แฉ่ ออก ยก กาย หงาย พดิก จิก สับ ฟัน ซ้ำ ให้ หน้า ใจ
 ถึง เป็น ความ ต่อ สู้ กู ไม่ ถัด ตัว มัน ตาย แล้ว ทำ
 ไม่ได้ ฟัน เต็น เป็น ไร ก็ เปน ไป บ้าย อยู่ ไหน ไป
 ขุด มา มัน ขาด อ้าย ชาย ทรมาน ซ้ำ ตาม คน ผู้ ขอด
 ตลอด ทำ ต้น พอ พัน หมา ไชย ชัย ถาด รัต พญา ศร พญา
 พี่ จะ ซ้ำ คน เดียว เจ้า คอย ตู อัน ที่ พี่ จะ ถอย
 อย่า คอย หมายถึง อ้าย หัว หาย ที่ ไหน จะ ต่อ สู้

ถ้าน้อยถ้านใหญ่ได้จึงพรุ กร มาถูจะฆ่าให้
 ม้วยมิด มือซ้ายจะ ประคอง วันทองไว้ มือขวา
 ได้ พันไม้ ถอยเตย สัก หนึ่ง (ขับ) ชัก ม้า ถลา
 ดของ คนอง ฤทธิ์ ชุกคิด ขึ้น มา เตือดตาแดง ชิด
 ชิด ชิด ชิด ชิดใจ นวดยฟ้า พันได้ ออก กวัด แก้ว
 เจื่อง่า ทำ ทำ นองตองแรง (เอง) แทง หนะ แทง กัน พัน
 พัด (ขับ) คอก กวัด วัต ถูก ออก วันทอง (เอง)
 ไชย กรรมจริง ถูก นั้ง เข้า ถนัด (ขับ) วันทอง
 ร้อง เต็ม เตียง เตียง จะ พัด ชุน แขน กระหวัด เหนียว
 นั้ง วันทอง ทัน วันทอง ผัดก พดิก หยิก ค้วย เต็ม
 (เอง) ถูก ฤเจ้า ถูก เจ็บ ตรง ไหน นั้น (ขับ) ชุน
 แขน ถอยขอโทษอย่าโกรธกัน (เอง) พี่เค็ดม้วนไปจริง ๆ
 เจ้า วันทอง (ขับ) ชุน แขน แฉ่น ถัด ขัน ม้า เหยาะ
 หลีก ตเมาะ เตะ ทาง ย่าง ผยอง เข้า ชายไพร ใจ ชุน
 ชิม ครีม คนอง พระจันทร์ ส่อง แสง นาย พราย พร้อย

ถึง ถ้าเก่าเขา พระ เคยมาไหว้ ดาว พระ ศุภร์ สุภ กระจ
 ไร ค่าย หึง ห้อย ช้ บอก วัน ทอง นื่อง น้อย พระ
 จันทร ฉาย บ่าย คัด้อย ลง ครัน ๆ ะ รวย รื่น ชื่น รศ
 เสาว คนธ ์ ปน กลิ่น แก้ม นวด ยวน กระจ คัด หอม
 กัดวย ไม่ ชาย ปา มา ประ ชัน ศรี หมอก กระจ ชัน กิ่ง
 เก็บ ให้ วัน ทอง ทัด ห้อย หุ่นง ลำ พอง จิตร (เอง)
 ขอ คม นิต หนะ กัดวย ไม่ ย่ำ ไชว บ้อง ถึง พี่ สด ๆ
 แค้น ้อย ค่อย ๆ ประ คอง (วัน ทอง) ไซ้ มา ต้อง
 ของ ฉนิโย ให้ ชอก ช้า (แผน) พี่ ต้อง แต่ เบา ๆ ดอก
 เจ้า พี่ จง ปราณ คน ตกตาม เมื่อยาม คำ อย่ำ กัดว
 ตก หก คเมณ พี่ เจน กำ ช้าเก่า แดว ก็ แก่ง มา พาด
 กัน (ขับ) วัน ทอง ร้อง (เอง) ไซ้อ ไร หนะ
 มา เกะ ะ เหน็บ เหลว ๆ เฮ้ว ๆ ชัน แต้น งอน
 ก่อน ว่า สาระ พรณ (ขับ) ไก่ กี่ ชัน แจ้ว ๆ จะ
 รุ่ง ราง จัง หรีด ๆ หรีง ๆ รตม ไพร ลง ใน กิ่ง ๆ

อยู่รอบข้าง จักรเจ้านันต์เสวยเสนาะควาง ยาม
 แดงทองต้องต่างสุธาตต ดัฏฐาภา แกกัแซซึ่ง
 ชนค่อนเหี่ยวไม้ในไพรสถิต แดงพระสุริโยไทย
 อำไพพน ระโหตโหวยโหวยคำรนแสงไพร เดี๋ย
 บัวโหวยบัวโหวยโหยละห้อย โยนไม้ย้อยยวบโยน
 โหนตัวไหว ถึงค่างบ้างชนมีไป ถูกน้อยน้อยๆ
 ได้เด่นตามถึง ตางถึงซึ่งถูกมปลิงปลิด ตางถึง
 ได้คิดหมู่ถึงถึง ตางถึงซึ่งค่างตางถึงซึ่ง กาทด
 ลงถึง กาทดลง เพกาเกาะทะทุกถึงกับ กรณิกา
 กา ทบกัน ปน หดง เพกาการ้อง ชอกก้องตง
 กาฝากกาตงทำรังกา เลื้อเฟ่งแดดดูตาเลื้อ
 ฟานฟัดฟานเผื่อ หูกวางป่า อ้อยข้างๆ น้าวเป็น
 ราวมา สาดิกาเกาะถึงพิศุททิน เขาคุ่มกุ่มพ
 คุชั่นปรอ กทาจุกรุกกรูกรอกระเหิมหิน คิริ
 บุนจับต้น คบุนบิน ชมันจับโมกไม้้อยุช่ายไพร

ต้นคัตถ์ ออกนอก เวงทุ่ง เห็น นก กระทุง โทงเทง
เที่ยว อยู่ ออกไขว่ ลึก บอก วันทอง มอง แดไป

(เอง) ขุนช้างได้มาโน้นแน่แล้ว แดดู ข ๔๕ คำ

(ขับ) วันทองร้อง ว่าอย่าไม่ทันคิด ลัยของจิตร

พิงเขม้น อยู่เป็นศรี เห็นแต่ นกในหนอง จ้องถ่วง

บุ๋ม ยิ้มหยิ่งหนึ่ง อยู่ไม่ว่าไร (แผน) นกนอก

คอกคอกแฮแม่วันทอง พี่หงถัดถ่วงน้องย่อง

ตามไถล เหอะไม่ทันพิเคราะห์เพราะมันไถล เข้า

ไถลจึงรู้ว่า นกตกกรุม พิลึกพิลัน หวังมันไม่มีชน

หัวคนเช่นนี้ก็มีกลุ่ม หัวนกอย่างนี้ก็มีชม เทียว

ลุ่มกุ่มกินอยู่กันนี้ พี่คิดถัดถ่วงนางขุนช้างดู ตก

มันมูผลัดตามตามเจ้านี้ แม้นมาจริงแล้วจะวิ่ง

ไปไหนดี เห็นลุดหน้เข้าดงต้องส่งไป ถ้าเขา

เมตตาไม่ฆ่าฟัน ก็บุญครันคั้นเมื่อยอมเกลี้ยไถล

ถ้ามันเขาฟ้อง ศาตพาดโพยไภย จะให้การ แก้ว

ไปตามบุญ พุดไถ่ด่าข้าไป ชะอื่น มิได้ ชื่น
 คบหา เมียตา ชุน ข้าคิดถ่อม ยอมตัว ด้วย ถัดบุญ
 แม่เจ้า ประคุณ ผดุน ผดุง ผดุง คดั่ง รัก ตาม เห็น
 ข้า ข้า คั้น ร้องไห้ วึง วอน ว่า จะไป ข้า ไต่ หาม
 ฅวย หาง มา ข้า รัง ไม่ พัง ความ จน ข้า มาน พลับ
 ข้า ชับ มา ข้า เวทนา หน้า เมื่อย เหนื่อย อ่อน จึง
 รับ หล่อน ชื่น มา มาก กับ ข้า หล่อน วึง วอน ให้ นอน
 ด้วย หน้อย รา กระนั้น ข้า ไม่ ยอม ประ เวณ (วัน
 ทอง) เออ จริง แล้ว ค่ะ ข้า มั่น คน ชั่ว รัก ชู้ ชัง ผัว
 เอา ตัว หนี เขา ไม่ รัก ๆ เขา เฒ่า เข้า ชู้ เฒ่า หน้ ของ
 เจ้า ตั้ง จัง คิดใจ ไม่ นำ ไป แคะ ไข่ ให้ เจ็บ จิตร จะ
 พดด้ ด้วย ถัก นิด หาม ไม่ อาก พลับ เหมือน เขียง เคียง
 มัน ไย ฉันท ไม่ ไป แล้ว ค่ะ จะ ขอ ดง (แผน) จะ
 โจน จริง เจียว ฤา เจ้า ชัย บั ตั ฉิ ฉะใจ ไม่ ถัด จะ
 เดิน หลง ท่ง กว้าง ทาง ไถ่ ไถ่ ทนง คร คง

เดินได้ฤาไรนา ไม่เสียที่แก้วที่ผู้คิดตาม คง
 จะให้ล้ม ความปรารถนา ทั้งที่ได้กอดแอบแนบอก
 มา ไม่ต้องถามว่าศรีหมอกดอกวันทอง ทำไฉน
 ได้ใคร ๆ เห็นใจด้วย เมื่อเมื่อยท่านตาม รวย ๆ มา
 คดอง ๆ เป็นถ้อยความก็ตามจะฟ้องร้อง ไหน
 ถูกต้องเกินแล้วก็ล้มจริง เป็นตายก็ตามแต่เวร
 จะขอกล่าวทำบุญคุณผู้หญิง (ขับ) กอดจูบ
 หักไม้ชิงชัง (เอง) นิ่งเกิดรักแล้วอย่าเคืองใจ
 (ขับ) วันทองซ่อนหยิกพลิกพลิก (เอง) อย่า
 มารักเลยข้าหายอมไม่ ข้าเสียเปล่า ๆ เขาอะไร
 ฤาจะเอาค่าจ้างให้ให้ข้า ข้าปากบอन्नอื่นว่าน่า
 ร้องไห้ เจ็บใจอกกรรมล้มหน้าหน้า (ขับ) กระ
 มือ (เอง) อย่ามาถือเขาเลยหน้า ไม่ตกม้า
 ดอกคะหม่อมอย่ากอดเลย (แผน) เห็นพรัน ๆ
 กัน กอดหนีขอว่า เจนมาแล้วฤาหนึ่งวันทอง

เอ๋ย นึกเคยช้แต่พะง่ามาไม่เคย เจยหน้าชน
 เกิดอย่าเคืองไป (ขบ) เย้าพลงทางขบมาศรี
 หมอก วัง ออกดับย้างวางใหญ่ เหลียวหลัง
 รวงนึ่งวันทองไว้ ศรีหมอกเด่นไกลออกตายตา
 วังลมออกหู่ ๆ หือ วันทองมือทอดชิดสันต
 หน้า (วันทองเอง) อย่าปล่อยใหญ่ยอไว้บ้าง
 เกิดคำ ดูลีว้างตลกจะตกแล้ว (แผน) ไหน
 เจ้าเจ้าว่าไม่กลัวตก เป็นไรมากอดอกคันแล้ว ๆ
 พาโตหยิกกันเล่นจนเป็นแนว (ขบ) ถึงแถวคัน
 ไม่ก็หยุดพัก บึงใหญ่น้ำได้สะอาดเอี่ยม ปริ่ม
 เบี่ยมถมชายส่ายหนัก ที่ขาวแกร่งแรงไหลมา
 คด ๆ เป็นซงักซงอนผานาตำราญ บัวบังใบบัว
 รบุดอก เผยออกกดับกลบห้วยถหาร ไม่สูง
 สูงสพรั่งบังตำราญ ที่บานนานแตวกก็หัดนถอง
 ถง ถาดงตั้งกลิ่นหอมวริน ชุ่มชื้นชื้นใจไหล

หลง จักระจัน บัดเลง วง วง ดง อุ่ม เจ้า ทอง ดง
 จาก หลง ม้า ปลด ปลดอก ศรี หมอก ออกกิน น้ำ
 ช้วย ชัด สี่ เคก ซ้ำ แด้ว ลาด หน้า เย้า ยวน ชวน
 ประครอง วัน ทอง มา ให้ดัง หน้า ขึ้น คำ ทรวง
 ลำราญ หัว วิก ชิก ชี วั ดอ (เอง) หน้า
 เป็น มัน ชัน หนอง น้ำดังดาร์ หน้าดำดี ๆ มีฉัว
 ก็หัว ถ้าน (วัน ทอง) ดำระพัด จัด จ้าน วัคาญ
 จริง ๆ วัยังงัน พาฉัน มาทำไม (ฉับ) ค้อน
 ให้ แด้ว ก ชัน บน คดิ่ง ชุน แผน ผวา กอด ถอด แอบ ชิง
 หนุง หนิง พา หน้อง หนั่ง ต้น ไทรย ๒ ๕๒ คำ เจรจาเย้า
 ร้อง ดึง หัก เถ่น หาง ๑ ดัง พราย โหง อ่า นโงการ
 กุมาร ทอง (เอา) จง คอย มอง คน มา อย่า อย่า แผลด
 ไต่ (ถุก กู) คัด ไบ ทอง มา ร้อง ไต่ ร่มไม้ บูให้
 วัน ทอง หน้องตาม มี ยม เขื่อง เป็ดอง เครื่อง ที่ คาค มา
 แก้ว ประเจียด ๗ เกษี ฝ่าย ย่อม ว่าน ผดัม อาคม มี

ประกาศ ต้ม ปี่ปี่เจ็ดรัต ไหมทอง รอง ถักเป็น อักษร
 สอดส่องได้ไว้ในเข็มขัด ถอดเสื้อย้อมว่านยา
 ล่าระพัด ประจงจัดแขวนกิ่งไม้ส้มใจพัตน์ (ขับ)
 แอบอิงพิงทับประกับน้อง สรว่มกอดวันทองคนอง
 กระคัด (เอง) ขอสมมาพระไทรยเสียให้ทัน เป็น
 กตางวันกระไรอยู่จะตุ้แกตุน (วันทอง) หม่อม
 เขี้ยวอย่าเพื่อเลยชล่าแหดก กตางวันแดก ๆ
 อย่าเพื่อวุ่นหะขุนแผน ไม่ใช่มักกะตีผลคน
 เต็มแกน แด่นรักสุดรักจึงหักมา ดูทั้งบ้าน
 เวียนเป็นเพื่อนม้วย เออ อวยคือดังมาถึงป่า
 ลเลิงเพดินเกินเหตุไม่เวทนา ไม่อายแก่ทวดดา
 บ้างฤาไร ถึงยากเข็ญก็พอเป็นกระหม่อมกับ
 นี้จะหัดบาศ้างอย่างไรไหว แม้นมีเอ็นดูน้อง
 ให้หมองใจ หม่อมมิได้เก้ออยู่ก็ดูเอา ฯ ๑๔ คำ
 ร้องราตรี ๑ (แผน) มั่นขัดสนจนจิตรวิดนกันน้อง

มุง ม่าน บ้าน ช้อง ที่ไหนเล่า เห็น ดูบ้าง อย่าให้
หมาง กระทบตา คิดถึง เจ้า วันทอง น้อง มานาน ๆ

๒ คำ โถม ปิดม่าน ครู่หนึ่ง

(รับเอง) ๑ อนาคต แค้น ชนแผน เขย พี่เลย

หลับ กอด ประทับ วันทอง พระวง น้า ดั่งดาว ถึง

แค้น แค้น แค้น รัก ดัก ดัน ดาร กัดบิ ดัมาน เด่น หัพ

ไม่มี รอน เจ้า หยิบได้ ไบ ย่าง มาต่าง พัด โบก

ปัก ยุง วัน ที่ บิน ว่อน แค้น ก็ แค้น รัก แค้น รัก เลียด

ลักซอน ทรวง ดัทอน เทวด์ นึกใจ ทัก ทัก ถม

พัดใบไม้ ร่วง ลง กราว ๆ ดัทาน หนาว สดของ

ยุบ ฟุบ กับ ตัก หวาด ผวา คว่า กอด ผัว ยอด รัก

ชม รัก ตร ร้อง ให้ ด้วย ไม่เคย เคย จำ วาญ บ้าน

เคี้ยว รู้ มีความ สุข มา ตก ทุก ชั่ว บุก บ่า นิจจา เขย

หวด ค้าง ถึง ชน ช้าง สว่าง แลบย จะ ชวด เขย ชม น้อง

วันทอง แล้ว ถึง รูป ชั่ว ตัว มัก ตัก แต่ รัก จริง ๆ

ไม่กตอก กัด กัดง่าย เหมือน พลาย แก้ว โอ
 วันทอง ครอง ด้จจา รัชชา แวด พะเนน พัวผิด
 หวัง นาคัง แค้น ๗ ๑๐ คำ

(ร้องจำปาเอง) ๑ โคม กัด ขี้เกี๊ยะ เพราะเคราะห์
 กรรมเฮ้ย กระไร เดย ตัว ของ ตัว ช้าง ชั่ว แดน คิด ข้าง
 ดัด ดั้น ทง ดิน แดน คิด ข้าง ชั่ว ใคร จะ แม่น ก็ ไม่ มี
 ใน น้ำ จิตร คิด จะ ยุติ แต่ สัจจิต ส้ม ขี้วิต มนุษย์
 ประเลิขรู้ เชิด ราชวี กัดบ่ เดีย หาย กตาย มา มี
 ราช โอ้ สัตว์ นี้ อากัปกัฏ ประมาณ (ตกคู้)
 ยิ่ง คิด คิด อิด ออก สัก สัก อื่น ส่อง กร ข้อน อูรา
 น้ำ สงสาร ทอด แขน กอด ขุนแผน แดน สัก หั้น
 เดือด ตาด อารมณ์ ไม่ ส้ม ประดี ๗ ๖ คำ โอค
 แล้ว วิว พวก ขุน ช้าง ออก มา โหง พราย
 ปลุก ขุนแผน สัก ดั้น ควา เครือง คาค ประคอง
 วันทอง ปลอบ อย่า ตกใจ กรู ก็นไป นั้ง ที่ ถวาย
 พระพร

จุบ ชด บัด ม่าน
 ศุภ มัตตุ

